MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY — "OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a newspaper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Vincas Kazokas. Redakcijos adresas: 13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

PRENUMERATA

Ištisiems metams — £ 3.0.0.

Pusei metų — £1.15.0

Trims mėnesiams £ 1.0.0.

Atskiras nr. — 1/9.

N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose — £ 4.0.0. metams.

KOMERCINIAI SKELBIMAI

1 colis per 1 skiltį 12/-

Bendruomeniniai — 10/-

Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai — 1/6. Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Administracijos tel.: 649 9062

Sydney, 1962 m. liepos 11 d.

Nr. 27 (689). Keturioklikti metai.

TURIME IR NETURIME

Neseniai teko išklausyti vieną paskaitą, kurioje prelegentas ne juokais nusiskundė, jog mūsų jaunimui nesą už ko užsikabinti, kad galėtų didžiuotis lietuviais esą. Ši mintis verčia kiek giliau susimąstyti. Norėtųsi sutikti su šia prielaida imant dėmesin tai, kad iš tikrųjų gal mes ir neturime tokių garsių vardų, kurių tik priminimas iš karto liudija ir tautinę kilmę. Stokojant visuotiniu mastu pripažintų asmenybių mes bandome tuštumą užpildyti dirbtiniais surogatais ir apgaudinėdami save prielaidomis, kad tokie kaip Dostojevskis, Mickevičius, Milašius, Kantas, net Kopernikas esą lietuviai, nes jie arba gimę ar pravažiavę pro Lietuvą. Tas tik patvirtina, kad nežiūrime į pačius faktus, kaip jie iš tikrųjų yra, o tik kad mes taip norime. Atrodo, nemokame savųjų įvertinti, o siekiame kitų įvertintus bet kokia kaina sau prisiskirti, ir aišku, nieko nelaimime. nes išleidžiame iš akių principą, jog kieno nors įnašas į kitą kultūrą yra neišraunamas ir neperkeliamas kitur, nežiūrint, kokios tautybės jis bebūtų. Visi žinome, kad tokie kaip Heine, T. Mann, F. Kafka ir kiti yra žydiškos kilmės, bet jų kūryba yra tiek giliai suleidusi šaknis į vokiškąją kultūrą, kad pasidarė neatskiriama jos dalis, kaip ir jie patys. Ten kur jie dirbo, ten ir liko. Tas pats ir su tais žmonėmis, kuriuos mes norime savintis. Koks didelis bebūtų Baltrušaitis, Milašius ar kuris kitas, bet nė vienas mūsų tautai nedavė to, ką davė Maironis, Krėvė ar Putinas. Nėra ko didžiuotis tais, kurie išėjo iš tautos ir atidavė savo kūrybines jėgas kitų tautų labui. Mes turime daugiau pagrindo laikyti savos tautos herojais tuos, kurie iš kitur atėję dirbo mūsų tautai, kaip Eretas. Karsavinas, Sauerveinas, Senn'as ir eilė kitų.

Stebėtina, kad besivaikydami pasaulines garsenybes mes užmirštame atsigręžti į save: o mūsų tarpe yra visa eilė tokių, kuriais daugiau yra pagrindo didžiuotis, negu tais, kurie nugarą atsukę į savo tautą. Reikėtų tik juos geriau pažinti ir įvertinti pirmiausia tautiniu mastu, o vėliau ir tarptautiniu. Karti tėra tiesa, gal labiausiai tinkanti mums, kad niekad savoje tautoje nebūsi pranašu. Jeigu mes patys kitokiomis akimis būtume žiūrėję į savuosius, greičiausiai tarptautinio masto turėtume ne vieną, kurie nebūtų išėję iš tautos, o greičiau patys savo asmenybėmis būtų pristatę ir iškėlę pačią tautą. Sakysim, šiandie kitokiomis akimis žiūrime į M.K. Čiurlionį gal būt greičiau todėl, kad kiti daugiau juo rūpinasi, negu mes patys. Ar turim K. Petrausko įdainavimų nors vieną dorą albumą? Sunku pasakyti, ar mūsų kuklumas. ar veržlumo stoka, bet net mūsų rašytojų nedaug kas pažįsta už mūsų tautos ribų. Ir mūsų tarpe yra vertų dėmesio vardų, bet mes į saviškius įpratę žiūrėti kažkaip pro mažinančius akinius, tuo tarpu estai ir latviai savuosius įstengė pristatyti net

KALBA LNT PIRMININKAS

MINTYS IŠ SUSIRAŠINĖJIMO ALB KRAŠTO VALDYBOS P-KO INŽ. B. DAUKAUS SU LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKOS PIRMININKU V. RASTENIU.

V. Rastenis rašo:

Malonu pastebėti (susipažinus su Vliko pirm. pareiškimais, M.P. 21 nr., geg. 30), kad dėl bent kaikurių Tamstos paliestų dalykų esama pažiūrų vienodumo tarp "nevieningų veiksnių". Nesvyruodamas rašausi, sakysim, po tokiais principais, kaip:

a) vertintina ne KAS, o KĄ daro (pridėkim ir — KAIP daro);

b) parama ne f o n d a m s, o tik p e r f o n d u s, — reikalingiems darbams;

c) atlyginimai žmonėms — atlyginimai už atliktus konkrečius darbus, o ne šiaip dovanos;

d) sielojimesi pirmenybė ne tiek dėl šiuo metu nepasiekiamos vieningos vadovybės, kiek dėl paties laisvinimo darbo suintensyvinimo.

Nelabai tolimoj praeity turėtasis apytikris vadovybės vieningumas, vietoj sutvirtėjęs, deja, suiro kaip tik pačios vadovybės dalyviams ir ypač visuomenei ėmus atidžiau vertinti, KĄ ir KAIP toji maždaug viena, tik nestipriai vieninga vadovybė darė, ypač tuo metu, kai turėjo gana gerų medžiaginių sąlygų (patalpų, techninių priemonių) ir turėjo net iki 22 pilnai apmokamų asmenų personalo.

Vertinimų išvados buvo nevienodos. Vieniems atrodė, kad viskas, ką vadovybė daro, yra gerai. Kiti vertintojai reiškė įsitikinimą, kad vadovybė darė ir tokių dalykų, kurių nereikėjo daryti, arba tiksliau — reikėjo nedaryti. (Pavyzdžiui, didžiumos pastangų nukreipimas į valstybinės valdžios titulo įsigijimą ir ryšium su tuo sukelta kova prieš Lietuvos diplomatinių institucijų kompetentingumą). Arba, buvo (faktais pagrįstų) vertinimų, kad kaikurie reikalingi darbai yra apleisti ar daromi netinkamai (Pavyzdžiui, padėties Lietuvoje sekimas ir vertinimas, arba ryšis su rezistencinėmis jėgomis Lietuvoje).

Kai vadovybei reikia visuomenės, bent jai pasiekiamos visuomenės paramos, tai vadovybės vienumas ir tik jos vienos rėmimas tegali būti išlaikytas remiantis priešingu principu, nei čia pirmoj vietoj paminėtasis. Būtent, principu, kad svarbu KAS, o ne KĄ daro. Tai yra: nežiūrėkim KĄ vadovybė daro, o vistiek remkim, iš anksto pripažindami — viskas vertintina teigiamai vien todėl, kad tai daro VADOVYBĖ...

Ne visiems toks a k l a s nerinktos vadovybės darbų rėmimas atrodė betęstinas. Ir nebe visiems atrodė, kad į šalį nustumtieji darbai turi taip ir pasilikti pamiršti vien todėl, kad vadovybėje vyraujančioje valia jų nevertina. Atsirado d a r b ų, kuriuos imta dirbti šalia tos v i e n o s vadovybės. Taip vadovybė pasidarė nebe viena...

Visuomenėje y r a manančių, kad d a r b u s verta ir reikia remti, nepaisant, kad jie dirbami ne TO, o KITO. Remti darbus pagal jų esmę, pagal jų reikalingumo ir tinkamo atlikimo vertinimą — geras principas, bet jis kaip tik ir leidžia, net skatina leisti visuomenei pasirinkti, p e r k ą ji tuos darbus remia; aišku, per tuos fondus, kurie rėmėjo pasirinktuosius darbus finansuoja Tik čia yra ne vien technikinis, o taip pat ir p a s i t i k ė j i m o klausimas.

(Pabaiga 2 psl.)

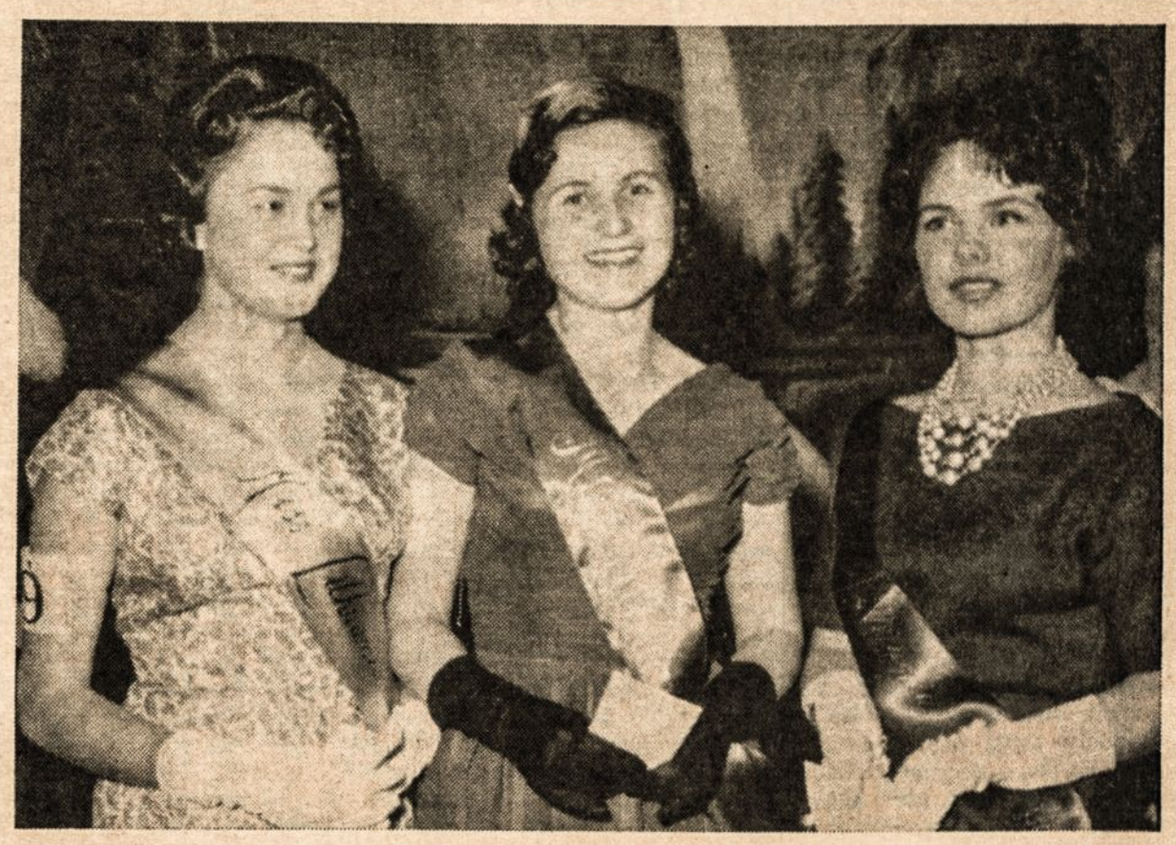

Trys iš trylikos! "Miss Lithuania of Newcastle" konkurse, įvykusiame birželio 16 d. gražuolėmis pripažintos: D. Skuodaitė (vidury — pirmoji), R. Jazbutytė (kairėje — antroji) ir D. Bajelytė (dešinėje — trečioji)

SUŠAUDYTA LIETUVOJE

Birželio 13-16 d.d. Rokiškyje vyko Lietuvos Aukščiausiojo teismo išvažiuojamosios sesijos posėdis, nagrinėjęs, anot Vilniaus Eltos pranešimo, "buržuazinių nacionalistų gaujos" vadų Juozo ir Izidoriaus Streikų bei gaujos dalyvio Vlado Krasausko bylą. Pagal teisme paskelbtą kaltinamąjį aktą, abu broliai Streikai dalyvavę "gaujose", žudę vad. tarybinius žmones ,terorizavę aplinkinius gyventojus. Esą, visi kaltinamieji prisipažino kalti. Teismui pirmininkavo Aukšč. Teismo narys L. Miežėnas. Aukšč. Teismo Kolegija nuteisė Juozą Streikų aukščiausia bausme — sušaudyti, Iz. Streikus nuteistas 15 m. kalėti, konfiskuojant turtą, V. Krasauskas — 10 m. kalėti, taip pat konfiskuojant turtą. Kaip ir kitose panašiose bylose, paskelbta, kad nuosprendis — galutinis ir neapskundžiamas. (E)

CHRUŠČIOVAS PO VIEŠNAGĖS RUMUNIJOJE

Birželio 25 d. iš vienos savaitės kelionės po Rumuniją grįžus Chruščiovui, tą pačią dieną paskelbtas bendras sovietų — rumunų komunikatas. Pakartotas žinomos sovietų užsienio politikos tezės. Rumunija ypatingai pritarė senam sovietų pasiūlymui Balkanų pusiasalį paversti į nuo atominių ginklų bei raketų laisvą zoną. Apie Chruščiovo viešnagę Rumunijoje rašydamas britų "Daily Mail" iškėlė tai, kad paskutinėmis viešėjimo dienomis Chruščiovas atrodęs žymiai pavargęs ir senesnis. Jis buvo pasikeitęs ir kalbėdamas. Esą, jis nuolat būdavo gynybos padėty, be naujų idėjų ar ugnies, jis savo kalbose visą laiką kartodavosi. Mechaniškai atrodydavo ir jo priešpuoliai JAV adresu, o jo iškaičiavimai stebuklų, kurių laukia dirbantieji per artimiausius 10 ar 20 metų jau pernelyg visiems įgrisę ir virtę nuobodžiais. Rumunijoje buvo stebimas visai kitoks, pavargęs Chruščiovas — tokią išvadą padarė britų laikraštis.

BERLYNE NUTEISTI SS NUSIKALTĖLIAI

Vak. Berlyne kelias savaites buvusioje šešių buv. SS vyrų (vad. SS-Einsatzkommando 9) byloje, birželio 22 d. paskelbtas teismo nuosprendis. Penki kaltinamieji nuteisti kalėjimo bausmėmis ir vienas išteisintas. Pagrindinis kaltinamasis, Dr. A. Filbert (pastaruoju metu buvęs banko sk. vedėju Berlyne) nuteistas kalėti iki gyvos galvos, atimant pilietines teises. Kiti buv. SS vyrai nuteisti: G. Schneider — 10 m., W. Greiffenberger — 3 m., B. Struck — 4 m. s. darbų kalėjimo (šis past. metu dirbo krimin. policijoje Žem. Saksonijos krašte), H. Tunnat — 4 m. sunk. darbų kal. bausmėmis. Išteisintas Konrad Fiebig. Vienas iš nuteistųjų — Greiffenberger — eilę metų iškalėjęs sovietų priverč. darbų stovyklose, teismo paleistas į laisvę.. Visi buvo apkaltinti 1941 m. liepos — spalio mėn. aktyviai prisidėję iššudžius 11.000 žydų. Dauguma tų nusikaltimų buvo Vilniuje, Vitebske ir kitur. (E)

Pasaulyje

Rusai pareikalavo amerikiečių išduoti lietuvį A.L. Impulevičių, gyvenantį Philadephijoje, apkaltindami jį kaip karo nusikaltėlį, Kaune šaudžiusį žydus.

* * *

Šeštadienį audros metu dingo lėktuvas su 93 keleiviais, skridęs iš Sydney į Romą. Paskutinėmis žiniomis lėktuvas rastas sudužęs ir 47 žuvusieji. Spėjama, kad visi keleiviai bus žuvę. Lėktuvas nukrito prie Bombay, Indijoje.

* * *

Amerikoje, Nevada dykumoje išsprogdinta požemyje atominė bomba išmušė duobę 300 pėdų gilumo ir apie 600 jardų skersmens. Radiacijos ir atominių kritulių pavojaus nesą.

* * *

Alžire, Orano mieste, alžyriečiams džiūgaujant nepriklausomybės paskelbimo proga, įvyko riaušės, kurių metu žuvo 96, ir 163 sužeisti. Niekas negali nustatyti, kaip ta kova prasidėjo. Laikinoji Alžiro vyriausybė kaltina O.A.S.

* * *

Viename New Jersey garaže seno automobilio bagažinėje darbininkai atrado du su puse mil. dolerių. Spėjama, kad tai vienos jau likviduotos gangsterių grupės sukrautas lobis. Policijos įsakymu buvo patikrini visi garažai, ir kitur buvo atrasta dar 75 tūkstančiai dolerių.

* * *

Australijos užsien. reik. min. Sir Garfield Barvick po pasikalbėjimo su Indonezijos prez. Dr. Socarno džiaugiasi, kad Indonezija greitu laiku nekels klausimo tos N. Gvinėjos dalies, kurią dabar administruoja Australija.

* * *

Pereitą savaitę Canberros universiteto laboratorijoje įvyko sprogimas, kuris buvo gana laimingas Ekspertų teigimu, jeigu būtų viskas sprogę, kas toje laboratorijoje buvo sukrauta, tai būtų buvus nušluota vis Canberra.

Chruščiovas perspėjo kiniečius nacionalistus, kad šie nebandytų veržtis į Azijos žemyną. Tai invazijai pasipirešintų visas komunistinis pasaulis.

* * *

"Pasaulinis" nusiginklavimo, taikos kongresas liepos 9-14 d.d. kviečiamas Maskvoje. Jis rengiamas grynai komunistinės propagandos tikslais. Pranešama, kad pakviesta kongrese dalyvauti Vokietijos Liberalų Studentų S-ga kvietimo nepriėmė ir jos atstovai Maskvon nevyks.

PABALTIJO KOLONIALIZMAS — Į JUNGTINES TAUTAS

Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga (jos pirm. Roger Baldwin jau anksčiau buvo nutarusi iškelti sovietų vykdomojo kolonializmo Baltijos valstybėse klausimą Jungt. Tautų organizacijose. Tai jau įvykdyta birželio 15 d. — tą dieną TŽT Lyga pasiuntė Jungt. Tautoms raštą, drauge prijungdama ir memorandumą apie sovietų kolonializmą Baltijos valstybėse. Visa įteikta Jung. Tautų Specialios Septyniolikos Komisijos pirmininkui, Indijos Ambasadoriui Chandra S. Jha. (E)

KAN. PROF. J.B. KONČIUS VOKIETIJOJE

Birželio 23 d. į Fed. Vokietiją atvyko BALFo pirmininkas Kan. prof. dr. J.B. Končius ir Vokietijoje numato pasilikti iki š. m. rugpjūčio 18 d. Atvykęs Vokietijon, prof. Končius pradžioje lankėsi Hamburge, Pinneberge, Neustadte ir Luebecke. Dar numato lankytis Berlyne, Ženevoje, Bonnoje, Muenchene ir kitur. Didžiąją savo viešėjimo dalį kan. Končius praleis stiprindamas sveikatą viename Vokietijos kurorte. (E)

švedų akademijai kaip kandidatus į Nobelio premiją. Pagaliau toji pati konservatyvioji ir kolektyvinė, anot Dr. V. Donielos, dvasia lydi mus ir čia: kiekvieną virš minios prasikišančią galvą stengiamės priploti prie minios lygio, kiekvieną drąsesnę iniciatyvą dar negimusią užgniaužti. Toli pavyzdžių nereikia jieškoti. Neseniai skaitėme, su kokiu cinizmu buvo pristatytas vienas mūsų jaunas ir veržlus komersantas, kuris pilnas idealizmo pasiūlė mūsų lietuvišką bendruomenę pastatyti ant tvirtų ekonominių pamatų ir ją išvilkti iš elgetos skudurų. Vietoj džiaugęsi jo veržlia iniciatyva, mes ją iš šaknų pakertame. Atrodo, mes vadovaujamės čigoniško principu — mušti vaiką ne už įvykdytą blogybę, bet už galimybę. V.K.

PRANEŠIMAS M.P. BENDRADARBIAMS

Pranešame M. Pastogės bendradarbiams ir korespondentams, kad Mūsų Pastogė spausdinama pirmadieniais. Tad visa skubi informacija redakciją turi pasiekti vėliausiai šeštadienį.

M.P. Red.

KALBA LNT PIRMININKAS

(Atkelta iš psl. 1)

Šiandien jau beveik visai yra išnykusios priežastys priekaištams, kad tas ar tas "veiksnys" veiktų ką nors nereikalingo. Bet dar yra gyvas klausimas, ar tinkamai tuos reikalinguosius darbus tas ar kitas atlieka, arba — ar yra galimybės juos tinkamai atlikti: ar kaikurios, šiaip jau net ir labai reikalingos, pastangos nėra tik tuščios pastangos dėl ne nuo mūsų pareinančių aplinkybių bei sąlygų, ir dėl to kyla klausimas, ar tikslinga naudoti mūsų skurdžias lėšas tučioms, nors ir gerų intencijų pastangoms... Rėmėjams čia jau kyla ne tiek pačių darbų, kiek tų darbų atlikėjų ar vadovų nuovokos ir sprendimų vertinimo klausimas.

Visuomenei nereiktų pačiai tuos klausimus spręsti, jei ji galėtų vykdytojus — vadovus išsirinkti ir tuo nustatyti kam tenka daugumos pasitikėjimas. To negalint, visuomenei belieka tik pasirinkti, kokiems darbams, kiek ir kam ji teikia paramos. **Jūsų Bendruomenės Krašto Valdybos nusiteikimas bent to pasirinkimo nevaržyti, ar net sudaryti jam palankias sąlygas, mano nuomone, yra teisingas ir sąžiningas, taip pat ir maximum demokratiškas aplinkybėse, kurios neleidžia rinkimų būdu sudaryti vienos vadovybės tiems reikalams.**

Žmonėms (atskiriems asmenims) atlyginimo tik už konkrečius atliktus (aišku, tik tikslui siekti reikalingus) darbus principas yra savaime suprantamas ir, bent šiuo metu, regis bene visų mūsų veiklos organų praktikuojamas. Kiek tai liečia LNT, galima pridurti, kad LNT samdomų pareigūnų neturėjo ir neturi ir už darbą, išskyrus vieną kitą techninį patarnavimą iš pašalinių, atlyginimų iš viso nemoka. Tiesa, užsimotą studijinį darbą tinkamiau išvystyti tebus galima tik tada, kai LNT darbą remiąs fondas galės leisti tokią "prabangą", kaip atlyginimas bent vienam ar daugiau surinktos ir surenkamos medžiagos tvarkytojų bei vertintojų. Tai irgi pareina nuo visuomenės įvertinimo, ar tas darbas reikalingas, ir ar ji tiki, kad jį atlikti užsimojusieji bent pakenčiamai tą padarys...

Tiesa, kad LNT, o taip ir Lietuvių Fronto vadovybė buvo kadai kalbinta iš Vliko pusės grįžti į Vliką — septyniuose punktuose išdėstytomis "kapituliacijos" sąlygomis. Ir LNT, ir LF manė, kad pradėti iš naujo ir kartoti tai, kas kartą pasibaigė nesėkme, neturi jokio pateisinimo. Bandėme aiškintis, ar nebūtų galima sutarti dėl tokio vieningo susiorganizavimo, kurį būtų galima bent tikėtis būsiant sklandesnį ir patvaresnį. Buvo sugaišta tam laiko bene daugiau, negu savo laiku sugaišta ligi šiol nejvykusiai Taikos Konferencijai pasiruošti, bet paaiškėjo tik tiek, Vlike apie nieką kita, kaip tik "vaidinimo kartojimą iš pradžios" nenorima nei girdėti. Tada ir buvo padaryta išvada, kurią dabar jau ir Vliko pirmininkas kartoja, kad pirmenybę verčiau skirti tiesioginiam darbui, o ne gaištui dėl nerealistiškų organizacijų teorijų.

Vėliau Vliko pirmininkas (dr. A. Trimakas) kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininką (inž. E. Bartkų), ar tas nepatarpininkautų atnaujinti pasikalbėjimams dėl organizacinio vieningumo. Bet kai ALTS pirmininkas tarpininkauti apsiėmė ir paprašė Vliko pirmininką konkrečiau išdėstyti, ką jis siūlo, Vliko pirmininkas nuo savo prašymo atsimetė.

Tiesa ir tai, kad PLB vadovybė, kartą dar J. Matulionio, kitą kartą jau J. Sungailos pirmininkaujama, labai uoliai bandė sukviesti bendrą "veiksnių konferenciją", jei ne konkrečiai susivienijimo sutarčiai sudaryti, tai bent vieningumo demonstracijai. LNT ir LF sutiko dalyvauti, be jokių sąlygų. Vlikas, berods, pirmąji kartą sutiko sąlygotai — jei Amerikos Lietuvių Taryba dalyvaus, bet Taryba (kaikas spėja, kad iš Vliko sluogsnių patarta) nesutiko. Kitą kartą PLB kalbino jau tik "globalinius" veiksnius, nebeliesdama Bendruomenei nepalankios Tarybos. Ir čia: LNT ir LF sutiko dalyvauti, Vlikas — ilgai pagalvojęs, pasisakė negalįs dalyvauti ten, kur nekviečiama Taryba (Amerikos Lietuvių), nuo kurios paramos jis daugiausia priklauso.... Tarybos atsisakymo motyvas (šalia Bendruomenės nemėgimo) buvęs dar ir tas, kad tokia konferencija būtų pripažinimas "kažkokių talkininkų ir frontininkų". Taigi, kaikurie esam viena ranka kviečiami vienybėn, kita ranka — nepripažįstami verti sėsti prie to paties stalo...

Tokia yra padėtis. Kaikam ji atrodo labai sudėtinga, kaikam — visiškai aiški... Bet išvada kiekvienu atveju ta pati: dėl nesėkmės organizacinio vieningumo reikale nėra pagrindo nuleisti rankų Lietuvos laisvės reikale. Šiuo klausimu, atrodo, visi "nevieningieji veiksniai" yar vieningi.

LIETUVIŠKA DEGTINĖ IR MANDAGUMAS

Kartą nepriklausomos Lietuvos atstovas Petras Klimas buvo pakviestas į puotą Paryžiuje. Ant stalo buvo pastatyta ir lietuviškos degtinės. Vienas arčiau sėdėjusių pasiūlė Klimui išgerti.

— Ačiū labai, bet aš visai negeriu.

— Negalimas daiktas. Juk visi lietuviai geria; apie tai man pačiam teko nugirsti.

— Nuomonės, kartais, būna klaidingos, — pastebėjo Klimas. — Pas mus, Lietuvoje, pvz., sakoma, jog prancūzai visi mandagūs...

DU SUKAKTUVININKAI

DR. A. TRIMAKUI — 60 M.

Birželio 19 d. Vliko Pirmininkui — dr. Antanui Trimakui sukako 60 m. amž. Jis yra gimęs 1902 m. birželio 19 d. Taupriuose.

Nuo 1925 iki 1930 m. studijavo teisės, politikos ir ūkio mokslus Lille ir Grenoblio universitetuose Prancūzijoje ir Kaune, o tarptautinę teisę Haagoje, Olandijoje ir Ženevoje, Šveicarijoje. Filosofijos dr. laipsnį gavo 1930 m. Lille universitete. Dr. Trimakas nuo 1930 m. pradėjo diplomatinę veiklą — nuo 1930 iki 1935 m. buvo Lietuvos Pasiuntinybės sekretoriumi Stokholme, Švedijoje, o 1935 — 1939 m. buvo Europos sk. vedėju Lietuvos Užsienio Reikalų Ministerijoje Kaune. 1938-39 m. buvo Lietuvos Pasiuntinybės Varšuvoje Patarėju, o 1939 m. buvo paskirtas Lietuvos gen. konsulu Vilniuje.

Politinėje veikloje aktyviai reiškėsi Lietuvai netekus nepriklausomybės. Dalyvavo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbuose — buvo politinės komisijos narys ir prezidiumo bendardarbis, atstovavo L. Ūkininkų -gai. Tremtyje dr. Trimakas VLIKo nariu buvo nuo 1955 m., gi nuo 1957 m. — jo pirmininkas. Nuo 1951 m. dr. Trimakas aktyviai rieškiasi ir kitose organizacijose — Lietuvos Laisvės Komiteto sekretorius, Pavergtųjų Europos Tautų Seimo narys ir dabar polit. komisijos pirm. Seimui yra patiekęs eilę studijinių pranešimų. Gyvendamas JAV-se dr. Trimakas veikė ir Vid. Europos kr. demokratų unijos vykd. komitete (buvo jo vicepirm.), yra aplankęs visą eilę Pietų Amerikos miestų bei lietuviškų kolonijų. Atvykęs į JAV sukaktuvininkas įsitraukė į mokslo darbą ir nuo 1957 m. Seton Hall universitete dėsto politinius ir ekonominius mokslus. Jam artimas ir spaudos darbas. Pastaruoju metu dr Trimakas daugiausia dėmesio ir energijos skiria politiniam darbui, daug sielodamasis Lietuvos išlaisvinimo klausimais.

DR. P. KARVELIUI — 65 M.

VLIKo Vykd. Tarybos nariui, Užsienio Reikalų Tarybos Valdytojui Dr. Petrui Karveliui birželio 29 d. suėjo 65 m. amž. Jis gimė Jestrakyje, Šilavoto vals., Marijampolės apskr. Dar mokydamasis M. Yčo gimnazijoje Voroneže, aktyviai reiškėsi lietuvių gyvenime. Buvo vienas iš steigėjų L. Krikščionių demokratų partijos Rusijoje. 1918 m. grįžęs į Vilnių, reiškėsi antroje V. Tarybos konferencijoje. Mokslus tęsė Vokietijoje, Berlyno universitete ir baigė Breslau univ. teisių ir ūkio mokslų fakultetą, gaudamas politinių mokslų dr. laipsnį. (Disertacijos tema — Ūkio reforma Lietuvoje). Grįžęs į Lietuvą 1923 m. dr. Karvelis buvo L. Krikš. Dem. Partijos centro komiteto p-kas ir Seimo narys. Buvo vienas Žemės Banko organizatorių. 1925 — 1927 m. buvo finansų ministeriu dr. Bistro ir A. Voldemaro kabinetuose. Po to vadovavo prekybinių derybų su svetimais kraštais ruošai. Seimo atstovu buvo 1924 — 1928 m.

Nuo 1940 m. atsidūręs Vakaruose, Vokietijoje, karo metu dr. Karvelis buvo Berlyne Lietuvių Sąjungos valdybos narys, o nuo 1944 m — Lietuvių Sąjungos Vienoje pirmininku. Vokietijoje (ligi 1955 m.) veikus VLIKui, sukaktuvininkas buvo jo narys ir atstovavo Ūkininkų Sąjungą. Eilę metų buvo VLIKo pol. komisijos pirmininkas, o nuo 1952 m., taigi prieš dešimtmetį, pradėjo eiti VLIKo Vykd. Tarybos Užsienio Reikalų Tarnybos Valdytojo pareigas. Nuo 1953 dr. Karvelis yra liet. delegatas prie Fed. Vokietijos vyriausybės Bonnoje. Nuo 1952 m. dr. Karvelis su latviais ir estais veikėjais tremtyje bendradarbiauja ir Fed. Vokietijoje veikiančioje Baltų Taryboje. (E)

Patarnavimas bendruomenės nariams

CASH or TERMS

DIDELĖMIS NUOLAIDOMIS

GAUNAMI PIRMAEILĖS KOKYBĖS GAMINIAI:

Televizijos, šaldytuvai, skalbimo mašinos, radijai, radiogramos, žoliapjūvės, elektriniai reikmenys, dujinės ir elektr. krosnys, raš. mašinėlės, laiveliai, foto aparatai, filmos, baldai, grindų užtiesalai, medžiagos, patalynė, vyr. ir mot. laikrodžiai, dviračiai, vyr. kostiumai, kelionės reikmenys, prefabrikuoti garažai, užuolaidos ir t.t.

SYDNEY WIDE INDUSTRIES PTY LTD

VISŲ NAMŲ APYVOKOS REIKMENŲ SPECIALISTAI

Krautuvės: City: 393 Pitt St. (Tarp Liverpool ir Goulburn gatvių) Tel.: BM 2791

Parramatta: 333 Church St. (priešais David Jones) Tel. YL 0401

Kingsford: 273 Anzac Parade. Tel. 663-0571

Crows Nest: 112 Willoughby Rd. Tel. JF 5971

BLOGAI PASKIRSTOMOS PREKĖS LIETUVOJE

Blogai Lietuvoje paskirstomos prekės, jos gaminamos pasenusių fasonų, modelių, blogos kokybės — apie tai jau ne pirmas kartas dejuojama vilniškėje "Tiesoje" ar per Vilniaus radiją. Ekonomistas J. Zinkevičius "Tiesoje" (111 nr.) susirūpinęs klausia, kodėl sandėliuose, bazėse guli didžiulės prekių atsargos, kodėl, pvz., š. m. balandžio 1 dienai jų vertė sudariusi net 4,6 miliono rublių. Prekių esama daug, bet jų trūksta.

Vis ieškoma tų bėdų priežasčių, o Zinkevičius pagrindinius tų negalavimų randa du — taigi, didmeninės prekybos atstovai dažnai pramonei pateikia nerealias, negyvenimiškas paraiškas ir, iš kitos pusės, toji pramonė gamina prekes, kurios neturi gyventojų paklausos. Didmeninės bazės priima prekes, neturinčias paklausos, o šalia jų bandoma įgrūsti ir dalį "neįperšamų", neretai sugedusių nesezoninių prekių. Štai, Lietuvos prekybos įmonėse pasižvalgius ir susidaro užburtas ratas.

Pasidairykite po Vilniaus parduotuves ir ką gi patirsite? Jose pasirodė dideli kailinių kiekiai ir tai jau reiškė... atėjusį pavasarį. Antrajam metų ketvirčiui universalinei parduotuvei pasiūlyta du — tris kartus daugiau vyriškų ir moteriškų baltinių, kaip pirmajam — žiemos meto — ketvirčiui. Vėl žiemą parduotuvės užverstos vasariniais batais... Kodėl tokios prekės parduodamos? Atsakymas — čia kalti sovietiniai planai, nes, esą, didmeninės bazės atsakančios tik už didmeninės apyvartos plano įvykdymą.

Prekybos srityje pastebima ir daugiau ryškios netvarkos reiškinių. Pvz., kaip pripažįsta Zinkevičius "Tiesoje", Lietuvoje susidariusios didelės laikrodžių ir foto aparatų atsargos. O kaip su pačia prekyba? Blogai, nes, pasirodo, Lietuvos miestuose nėra nė vienos specializuotos laikrodžių ar foto aparatų parduotuvės. O štai, Vilniuje, eilėje juvelyrinių parduotuvių prekiaujama... indais.

Komunistinė propaganda nuolat puola "senąsias atgyvenas", biaurų kapitalistinių laikų palikimą, tačiau tai, kas bolševikinės santvarkos metu vyksta kad ir prekybos srityje, verčia daryti išvadą — senaisiais laikais buvo tvarka, o dabar — betvarkė, chaosas. Svarbiausia, kad nekreipiama dėmesio į gyventojų paklausą. Parduotuvėse įvesta vad. pageidavimų, pasiūlymų knygos, bet nesama jokios žymės apie visų pasiūlymų likimą. "Tiesoje" dar ir dejuojama, kad iki šiol dar neparuošti moksliniai paklausos nagrinėjimo metodai. Siūloma, kad Maskvos, Leningrado pavyzdžiu ir Lietuvoje prie didesnių parduotuvių būtų suorganizuotos pirkėjų paklausos tyrimo tarybos. (klausimas, ar tai dar labiau nepakeltų įsigalėjusio biurokratizmo? — E.).

Prekybos ministerijai tenka didelė atsakomybė ir ekonomistas J. Zinkevičius ją nedviprasmiškai puola, kaltindamas dar ir nevykusiu prekių pristatymu į parduotuves. Kokių keistenybių pasitaiko prekybos srityje, geriausiai liudyja toks pavyzdys: Telšių "Masčio" fabrikas produkciją siunčia į Kauno didmeninę drabužių bazę, o Telšių ir gretimų rajonų kooperatyvai važiuoja šios produkcijos atsivežti iš Kauno. (E.)

VOKIETIJOS ŽLUGIMAS

Nors dar nepraėjo nė dvidešimt metų, ir dar daug kas yra gyvi liudininkai praėjusio karo dramos, bet daug kas ir užsimiršta arba pasimetama detalėse. Eilėje straipsnių norėsime pavaizduoti praėjusio karo eigą ir drauge to karo iniciatorių ir vykdytoją — nacinės Vokietijos vadą Adolfą Hitlerį. Čia spausdiname **W.L. Shirer** pagarsėjusios knygos "Trečiojo Reicho iškilimas ir žlugimas" santrauką. Iš čia patiriame, kaip ambicingi ir grynai nirtulio padiktuoti Hitlerio sprendimai privedė Vokietiją prie katastrofiškos pabaigos. Knygos autorius buvo karo korespondentas ir ruošdamas šią knygą, naudojosi ne vien tik savo patirtimi ir stebėjimais, bet taip pat ir visa dokumentine medžiaga, kuri buvo prieinama po karo. **Red.**

★

Atrodė, kad Hitleris, kritus Prancūzijai, neturėjo jokių abejonių, jog Anglija bandys taikintis. Galingoji vokiečių armija sutriuškino viską, kas tik bandė pastoti jai kelią, paguldė Hitlerivi po kojų didesnę dalį Europos ir dabar stovėjo parengties padėtyje priešais beginklę Angliją. Ar būtų prasmės Anglijai priešintis? Hitleris nenorėjo patikėti, net kada W. Churchill viešai pareiškė, jog Anglija nepasiduosianti. Liepos 19 d. Hitleris patsai savo kalboje, kuri stebėtinai tada buvo nuosaiki ir pilna išdidaus pasitikėjimo, pasiūlė Anglijai taikintis. "Aš apeliuoju į Anglijos protą ir sąžinę ir nematau jokios prasmės toliau tęsti karą". Beveik niekas neabejojo, kad Anglija su džiaugsmu priims Hitlerio pasiūlymą. Ilgai laukti nereikėjo. Iš Anglijos atsakymas atėjo greičiau, nei buvo laukta. Nepraėjo nė valanda po Hitlerio kalbos, kai anglų radijas pasakė bekompromisinį— ne! Vokiečių galvos stebėjosi: juk tai beprotybė!

Tačiau nežiūrint beribio pasitikėjimo karine galybe, nei Hitleris, nei jo karinės viršūnės rimtai nesvarstė, kaip laimėti karą su D. Britanija. Hitleris, būdamas savo galybės viršūnėje, neišgalvojo, kaip išnaudoti tas auksines pasekas ir užbaigti karą galutine pergale. Šita neišnaudota proga buvo pirmas žingsnis į prapultį.

Tačiau tuo momentu optimizmas viešpatavo visur. Gen. A. Jodl 1940 m. birželio mėn. rašė: Pergalė prieš Angliją tėra tik laiko klausimas. Apie invaziją pagalvosime būdami viešpačiais ore". Norėdamas to pasiekti Reicho maršalas ir oro pajėgų viršininkas H. Goering ryžosi pravesti vad. "Oro operaciją" — didžiulę oro ofenzyvą siekiant sunaikinti anglų aviaciją. Nutukęs ir medaliais nusagstytas Goering buvo įsitikinęs pergale. Tuo laiku jo žinioje buvo apie 2300 karo lėktuvų.

Rugpjūčio 12 d. šioji operacija prasidėjo. Buvo puolama priešo radaro punktai ir aerodromai. Rugpjūčio 15 d. įvyko pirmas stambus mūšis ore. 801 bombonešis ir apie 1149 kitų rūšių lėktuvai keturiomis bangomis puolė Angliją, iš kurių viena banga beveik pasiekė Londoną. Šio puolimo metu kliudyti keturi lėktuvų fabrikai ir nukentėjo penki aerodromai. Oro kautynėse vokiečiai neteko 75 lėktuvų, o anglų karo aviacija vos 34-rių. Iš to buvo sprendžiama, kad nežiūrint didelės vokiečių persvaros ore, nebus lengva anglų aviaciją nušluoti nuo padangės. Ir čia Goeringas padarė didelę taktinę klaidą. Britai daugiausiai rėmėsi kovose prieš stipresnį priešą radaro sekimo punktais. Vos tik vokiečių lėktuvai pakildavo iš savo bazių, jie tuoj patekdavo į anglų radaro ekranus, ir jų skridimo kursas taip tiksliai buvo nustatomas, kad anglų naikintojai lengvai galėjo pasirinkti patogiausią puolimo punktą ir vietą. Tuo tarpu vokiečiai nekreipė dėmesio į anglų radaro sekimo punktus. Tik vėliau vokiečiai įvertino radaro reikšmę ir pradėjo sistematingai juos pulti. Nuo rugpjūčio 24 iki rugsėjo 6 d. vokiečiai pradėjo intensyviai pulti Angliją iš oro pasiųsdami po 1000 lėktuvų kasdien. Neperdidžiausias skaičius prityrusių anglų lakūnų žuvo arba buvo sužeisti. Jeigu toks puolimas iš vokiečių pusės būtų trukęs dar porą savaičių, anglų oro pasipriešinimas būtų buvęs visiškai palaužtas. Bet čia Goeringas padarė dar vieną taktinę klaidą, kas išgelbėjo anglų oro pajėgas. Vokiečių karo aviacija (Luftwaffe) rugsėjo 7 d. masiškai puolė Londoną. Nors puolimo tikslas buvo bombarduoti fabrikus ir benzino tankus Londono priemiesčiuose, tačiau dalis lėktuvų neradę savo taikinių apmėtė bombomis miesto centrą. Britai palaikė tai tyčių darbu ir sekantį vakarą patys anglai puolė Berlyną. Šiuo puolimu anglai materialiai nedaug ką laimėjo, bet vokiečių moralei buvo milžiniškas smūgis. Vokiečiai šito niekad nesitikėjo. Goeringas buvo užtikrinęs, kad joks priešo lėktuvas negalės perskristi Vokietijos sienos. Hitleris tiesiog draskėsi iš apmaudo. "Jeigu britai dar bandys pulti vokiečių miestus, mes jų miestus sulyginsime su žeme" Nuo tada prasidėjo sistematiški naktiniai Londono puolimai ir tikėtasi laimėti tuo tiek politinės, tiek ir militarinės pergalės, palaužiant britų pasipriešinimo valią. (Bus daugiau)

PIGIAUSIAS PERSIUNTIMAS SIUNTINIŲ Į USSR PER ŠVEDIJĄ

NYMAN & SCHULTZ, SYDNEY

184, BROOK STREET, COOGEE, NSW

KĄ SKAITO LIETUVOJE?

NAUJI LEIDINIAI

Valst. grožinės literatūros leidyklos gamybinio sk. viršininkas P. Klimavičius pasikalbėjime su Vilniaus radijo atstovu pasisakė, kad birželio mėn. Lietuvos knygynuose pasirodys "svarbus" leidinys — tai Lenino, Ždanovo, Chruščiovo ir kitų partijos, vyriausybės darbuotojų straipsnių rinkinys "Literatūra ir menas kovoje dėl komunizmo". Lietuvos skaitytojams bus brukama ir kita, prancūzų komunisto vadovo, Maurice Thorez knyga "Liaudies sūnus" — tai būsiąs pasakojimas apie Prancūzijos KP veiklą. Iš originaliosios literatūros leidinių paminėti Pranskaus — Žalionio kritikos straipsnių rinkinys "Artimieji toliai", Jankausko romanas "Vidury didelio lauko", V. Valsiūnienės eilėraščių rinkinys. Bus išleisti ir jaunųjų poečių, Vitos Žilinskaitės ir Vidutės Vaičiūnaitės eilėraščiai. Muzikos mėgėjams jau pasirodė Gorbulskio estradinių dainų rinkiniai "Žvaigždėtą naktį" ir "Sningant", be to, Laurušo chorinių dainų gaidos

Gegužės mėn. pabaigoje Lietuvoje išleistas K. Inčiūros poezijos rinkinys "Prie Kauno Marių" (292 psl.). Jame yra stambi draminė poema "Mūšis prie Nemuno", apdainuojanti Kauno marias ir hidro — elektrinę. Dar Inčiūros knygoje paskelbta jo įvairiais mėtais rašyti eilėraščiai.

★

Šią vasarą Vilniuje pasirodė Jankausko romanas "Viduryje didelio lauko". Knygoje pasakojama apie praėjusio karo baisumus, be to, pasak Vilniaus radijo — apie "nacionalistų nusikalstamus darbus" ir kt.

★

Lietuvoje veikia 11 profesinių teatrų ir daugiau kaip 10 liaudies teatrų.

★

DAIL. R. VIESULAS gavo premiją Brooklyno meno muzėjaus surengtoje grafikos parodoje.

Planuokime dabar, kad nebūtų kliūčių patekti į

Mūsų Pastogės

SPAUDOS BALIŲ

kuris įvyks rugpjūčio 18 d. Latvių salėje, 32 Parnell St., Strathfield

PAVYZDINGAS MINĖJIMAS

BIRŽELIO DEPORTACIJŲ MINĖJIMAS MELBOURNĖ

Sovietų Rusijos įvykdytos Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių — Latvijos ir Estijos — gyventojų deportacijos 1941 metais, buvo taip pat paminėtos ir Melbourne š.m. birželio 15 dieną.

Minėjimas, paprastai organizuojamas Viktorijos Baltų Tarybos, šį kartą buvo pravestas platesniu mastu, nei kad ligi šiol būta. Minėjimo organizacinė bazė buvo platesnė, programos apimtis tikslingesnė, su atliktinu uždaviniu.

Esto M. V. Ots pirmininkaujama Viktorijos Baltų Taryba, kurioje lietuvius atstovauja Melbourno apylinkės bendruomenės pirmininkas **Ben. Zabiela**, šiais metais Birželio Įvykių minėjimui organizuoti pasitelkė Pavergtųjų Europos Tautų Delegatūrą ir Komitetą, atstovaujantį tautas, kurių kraštai yra anapus Geležinės Uždangos.

Minėjimo programa, pagrinde iškeliantį baltų tautas ištikusią tragediją 1941 metais, o taip pat jų turimą laisvės ir nepriklausomybės troškimą, tapo papildyta bei praplėsta priminimu imperialistinės Sovietų Rusijos ir jos primetamo komunistinio režimo veiksmų bei darbų, kuriais paneigiama žmogaus teisės ir tautų laisvė.

Baltų deportacijų minėjimas komunistinio režimo vykinamo genocido apimtyje veda prie atitinkamų pareiškimų imtis žygių tarptautiniame forume teisei ir teisingumui atstatyti.

SUSIRINKIMAS — MEETINGAS

Melbourniškio minėjimo programa turėjo dvi ryškias dalis: viešą susirinkimą — meeting'ą ir koncertą. Minėjime, vykusiame Assembly Hall, dalyvavo lietuviai, latviai, estai, kitų tautinių bendruomenių nariai, taip pat federalinio ir valstijos parlamentų nariai, žymesnieji australai.

Estradoje, papuoštoje pavergtųjų tautų vėliavomis, būrėsi susirinkimo prezidiumas ir tautinių bendruomenių vadovai, jų tarpe ir Melbourno apylinkės valdybos pirmininkas **Ben. Zabiela.**

Susirinkimui — meetingui vadovavo **the Hon. G.J. Nicol, M.L.C.**, Viktorijos Parlamento Antrųjų Rūmų narys.

Pirmuoju kalbėtoju buvo **A. Prestashewsky**, ukrainiečių sąjungos vice-pirmininkas, kuris savo kalboje iškėlęs baltų deportacijas bei baltų tautų patirtąją neteisę ir skriaudą iš okupanto pusės, paryškino Sovietų Rusijos vedamąją tautų naikinimo politiką, pailiustruodamas savus teigimus faktais ir išnaikintų gyvybių statistiniais daviniais.

Svarbiausias šio viešojo susirinkimo kalbėtojas buvo senatorius **G.C. Hannan.** Ilgiau sustojęs prie Sovietų Rusijos agresijos prieš Baltijos valstybes padarinių, nupasakojęs Baltijos valstybių ir jos gyventojų likimą raudonajam terorui siautėjant, iškėlė Sovietų Rusijos įvykintus ir tebevykinamus nusikaltimus prieš pavergtas tautas, sulaužant teisę, paminant teisingumą.

Kalbėtojas ypatingai pabrėžė tautų apsisprendimo teisę tvarkyti savą tautinį bei valstybinį gyvenimą sutinkamai su sava valia. Iškėlė jis ir šiuo metu Jungtinėse Tautose svarstomo kolonializmo klausimą, nurodydamas sovietinio kolonializmo pasireiškimus bei visokios rūšies pavergtųjų tautų išnaudojimą primestiniame komunistiniame režime.

Pastebėtina, kad **senatorius G. C. Hannan,** įvertindamas demonstraciją, kaip kad šis minėjimo susirinkimas, reikšmę viešajai nuomonei informuoti, ragino susirinkusius megsti ryšius laiškais ar asmeniškai su savos rinkiminės apygardos parlamentarais, keliant rūpimus dalykus. Jis esąs tikras, kad parlamento nariai, būdami rinkėjų valios reiškėjai, negalėsią liktis abuojūs, nes jie esą viešųjų interesų, teisės ir teisingumo tarnyboje.

REZOLIUCIJA

Federalinio parlamento narys **Mr. Max Fox** savo kalboje apie baltų deportacijas bei genocidinę komunistų vykdomą politiką, iškėlė reikalą gerbti visam pasaulyje elementarines žmogaus teises ir pagrindines laisves, ir ragino imtis žygių jas atstatyti ten, kur jos pamintos. Gyveną laisvėje, besinaudoją žmogaus teisėmis turi siekti, kad laisvė ir nepriklausomybė būtų atstatyta ir jų kilmės pavergtuose kraštuose — tai esanti jų pareiga, jų uždavinys.

Mr. Max Fox, M.P. pasiūlė susirinkimui priimti rezoliuciją — kreipimąsi į Australijos vyriausybę, kur vyriausybė prašoma imtis žygių, kad:

(1) Jungtinės Tautos įsirašytų į savo darbotvarkę klausimą apie Sovietinės Rusijos ir Komunistinės Kinijos paneigimą teisės tautoms, kurioms jos atėmė valstybinę nepriklausomybę ar kurias jos yra pavergusios, saviškai apsispręsti bei tvarkytis kaip jos norėtų;

(2) kad Jungtinės Tautos imtųsi žygių, kuriais būtų užtikrintas žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gerbimas, Sovietinės Rusijos paneigiamas jos pavergtoms tautoms;

(3) kad Jungtinės Tautos imtųsi svarstyti kolonializmo klausimą pilnoje apimtyje, ir kad tautų apsispredimo principą imtųsi taikinti kiekvienoje pasaulio šalyje, be jokių išimčių, visais atvejais taikant tą patį apsisprendimo pradą, taip pat ir tuose kraštuose, kurie yra Sovitų Rusijos ir Komunistinės Kinijos pavergti.

Šioji rezoliucija formaliai patiekta susirinkimo pirmininko **Hon. G.J. Nicol, M.L.C.**, susirinkimo buvo vienbalsiai priimta, ir nutarta pasiųsti visiems Australijos federalinės vyriausybės nariams.

Susirinkimo baigiamąją kalbą pasakė **senatorius F.P. McManus.** Senatorius savo kalboje, pažymėdamas reikalą kovoti su genocidinės politikos vykintojais, paneigiančiais žmogų ir naikinančiais tautas, priminė žmogaus pašaukimą branginti teises į laisvę ir nepriklausomybę, keliais pavyzdžiais pailiustruodamas sovietinio imperializmo ir komunistinio kolonializmo pavojus šio krašto saugumui ir laisvei.

KONCERTAS

Pasibaigus pirmajai Minėjimo daliai — susirinkimui, sekė antroji — koncertas.

Koncerte dalyvavo įvairių tautybių menininkai ar jų sambūriai šia eile: estai, lietuviai, vengrai, latviai ir lenkai.

Iš lietuvių meninėje programoje dalyvavo **A. Valius,** klarnetu pagrodamas Chopiną ir Demerssemaną. A. Valiui pianinu akompanavo **ponia N. Rodger — Valiuvienė.**

★

Šiųmetis Birželio Įvykių Minėjimas Melbourne — prisiminimas komunistinio režimo bei raudonosios prievartos išplėštų aukų, baigėsi nuotaikomis, kurios paprastai lydi tinkamai atliktą darbą.

Minėjimo dalyviai jautėsi parodę siekimų bendrumą bei susigyvenimą su savais tautiečiais, esančiais okupacinėje priespaudoje. Jautėsi pademonstravę savą gilų susirūpinimą Teisės pamynimu ir Teisingumo paniekinimu jų gimtoje, nuožmaus okupanto valdamoje tėvynėje.

Jie tarėsi atlikę Žmogaus pareigą, įvykdę Tautiečio uždavinį: jie vieningu balsu nusakė savus troškimus, savo valią, ieškodami paramos paniekintam Žmogui prikelti, prašydami talkos pavergtai Tautai atgauti laisvę.

A.A.

MAIRONIS

NUO BIRUTĖS KALNO

Išsisupus plačiai vakarų vilnimis,
Man krūtinę užliek savo šalta banga
Ar tą galią suteik, ko ta trokšta širdis,
Taip galingai išreikšt, kaip ir tu, Baltija!

Kaip ilgėjaus tavęs, begaline, plati!
Ir kaip tavo išgirst paslaptingų balsų
Aš geidžiau, tu pati vien suprasti gali,
Nes per amžius plačių nenutildai bangų!

Liūdna man! Gal ir tau? O kodėl nežinau;
Vien tik vėtrų prašau, kad užkauktų smarkiau:
Užmiršimo ramaus ir tarp jų nematau,
Betgi trokštu sau marių prie šono arčiau.

Trokštu draugo arčiau: juo tikėti galiu;
Jis, kaip audrą, nujaus mano sielos skausmus;
Paslapties neišduos savo veidu tamsiu
Ir per amžius paliks, kaip ir aš, neramus.

"TESKAMBA JAUNYSTĖ" — tokiu pavadinimu New Jersey Stud. S-gos skyrius išleido naują dainorėlį jaunimui. Jame yra apie 100 dainų, vertimų iš anglų ir kt. kalbų, daug šokių muzikos. Spausdinta rotatorium, bet darbas atliktas nepaprastai švariai. Dainas surinko skyr. pirm. A. Šaulys, iliustravo — vicepirm. S. Augulis. Visas skyrius prisidėjo prie spausdinimo. Knygelė kišeninio formato, tiražas — 200 egz. Kaina 75 ct. Adr.: A. Šaulys, 420 12th Ave., Peterson, NJ, USA.

GISELA DOHRN

★ ★ ★ ★

Tai buvo MASKVA

VERTĖ J. PR. PALUKAITIS

Sienomis tekėjo vanduo. Moterys bandė išplėštais iš savo marškinių skudurais vandens balas iš dalies sušluostyti, kad nešlaptų kojos. Žinoma, tai maža tegelbėjo. Tamsi, anksta kamera buvo persunkta pasibaisėtinai iškvėpuoto oro ir nešvarių garų dvokimo. Kamera buvo skirta tik pusei suimtųjų, ir moterys dieną naktį turėjo tūnoti ankštai susispaudusios. Rytais pro langelį būdavo įstumiamas puodas su karštu vandeniu ir kietos, it kaulas, duonos, pietums — dubenėlis kažkokios sriubos, vakarienei taip pat. Toks išorinis vaizdas. O dar vidujinė būklė, dvasios kančia: kas bus?

Tardymai?
Kankinimai?
Laiko delsimas?
Sušaudymas?
Arba ištrėmimas? Į Sibirą, į priverčiamųjų darbų lagerius?
Laukti buvo nepakenčiama.
Tačiau tai tęsėsi.
Dienomis.
Savaitėmis.
Mėnesiais.

Pagaliau vieną rytą sugirgždėjo užraktas. Atsivėrė durys, ir ilgu koridoriumi ji buvo išvesta į kiemą. Rytas dar nebuvo išaušęs. Prieblandoje ji pastebėjo sunkvežimio apybraižas. Ji patalpinta ten su daugeliu kalinių. Užpakalyje sėdėjo paruoštais revolveriais GPU vyrai. Trumpas įspėjimas: kas bandys bėgti, bus nušautas. Sunkvežimis lėtai išvažiavo iš kalėjimo kiemo. Lauke, auštančio šalto ryto prieblandoje, begalinėje eilėje stovėjo šimtai mergaičių ir moterų. Jos laukė garsiajame Lubiankos 17 langelyje pasiteirauti, kur dabar yra jų sūnūs, vyrai, tėvai. Jų akyse atsispindėjo viso Dievo užmiršto pasaulio kančia.

Gatvėmis sunkvežimis pasiekė mažą prekių stotelę netoli Leningrado. Ten stovėjo ilgas prekinis traukinys. Visi buvo sugrūsti į vagonus. Tas pat ankštumas, kaip ir kalėjime. Buvo geležinis šaltis. Pro plyšius švilpavo žiemos vėjas. Vidury galvijinio vagono stovėjo dvi krosnelės, tačiau nebuvo malkų joms pakurti. Dvi naktis jie pralaukė, maldaudami malkų ir šiaudų. Kai pagaliau pasijudino, kai kurių sąnariai buvo jau nušalę. Tik trečią dieną jie gavo šiek tiek valgyti ir gerti ir truputį malkų krosnelėms.

Ninai atrodė, kad traukinys važiavo ištisus metus. Kai sustojo, vienas pasakė, kad esą Kazachstane, netoli šio sovietų sąjunginės respublikos sostinės Alma Ata. Kaliniai buvo išlaipinti ir surikiuoti. Du buvo sušalę. Daugybė nusilpusių, bet juos GPU sargybiniai bandė prikelti šautuvų buožėmis. Tačiau nelaimingieji krito vėl atgal. Šie išvarginti žmonės nuo stoties į priverčiamųjų darbų stovyklą turėjo nueiti pėsčiomis dar dešimt kilometrų.

Jie buvo patalpinti purvinuose barakuose, kuriuose nebuvo jokių langų, tik skylės, pro kurias krito sniegas. Ir stogas nebuvo suleistas. Lietingomis naktimis lašėdavo į Ninos guolį. Jos rankos buvo iki mėlynumo nušalusios ir kojos sutinusios.

Ji su kitomis moterimis turėjo per begalinius įšalusius laukus be pertraukos vilkti medžius ir akmenis fabrikui statyti. Kai vakare grįždavo iš darbo, turėdavo dar kaip ledas šaltu vandeniu iššluostyti savo gyvenamąsias patalpas. Nuostabu, kaip jos rankos po to vėl atsigavo. O jie kiekvieną vakarą skaitydavo paskaitas apie naują beklasinę sąjungą, apie sovietinį teisingumą, uždėjusį jiems šias bausmes, kuromis jie gal būt, išsitarnausią teisę grįžti atgal. Tai tęsėsi dienomis, naktimis, mėnesiais. Praslinko žiema, atėjo vasara, praėjo vasara, vėl grįžo žiema.

Siela susinarpliojo.
Ašaros sustingo akyse.

Neapsakoma kančia apniaukė širdį. Nina atvėrė akis, ne, kad tiktai vėl ne, vėl nebūti suimtai, ištremtai, nežingsniuoti lediniame šaltyje per begalinius sniegu apdengtus laukus, nevilkti vėl akmenų ir, nuvargus iki mirties, vėl neužmigti. Taip ir įvyko, kad Nina Aleksandrovna, princesė G., išdavė save ir savo kilmę ir pasirašė su GPU inicialais popierių.

SIAUBINGA NAUJIENA

Maskvos užsieniečių kolonija labai greitai sužinojo, kad Nina Aleksandrovna turi savo butą. Sovietų Sąjungos žinovui tai buvo dar vienas įrodymas, kad Nina yra GPU agentė. Tik vienas Henry D., kurį daugiausiai tai lietė, netikėjo tuo.

— Kitiems, gal būt, tai tinka, — energingai atsakydavo jis į savo anglo draugo Fitzroy Maclean priekaištus, — kitiems taip, bet už Niną dedu rankas į ugnį. Ji yra kilusi iš senosios bajorijos ir negalėtų ką nors išduoti. O jeigu kas nors ir būtų, tai aš pirmas būčiau pastebėjęs. Ji būtų mane klausinėjusi arba kitu būdu bandžiusi patirti apie mane ir mano veiklą. Apie politiką ji nieko neišmano. Jos gyvenimas yra toks aiškus. Kodėl jūs visada taip komplikuotai mąstote? Būkite gi natūralesnis. Galvokite apie tai, kas arčiau ir paprasčiau. Nina myli mane, argi sunku tai suprasti?

Fitzroy Maclean atsirėmė kėdėn:

— O butas? — paklausė jis, — iš kur ji gavo butą? Tu ir pats, old Boy, gerai žinai, kad paprasta sovietų pilietė buto negauna.

— Ir tai visai paprasta, — karštai sušuko Henry, — į ją nukrypo akys iš aukščiau. Visi tai žino. Net operos direktorius jai pažadėjo didelę rolę.

— Gal būt, svarbiausiąją "Gulbių ežere", ką? — ironiškai nusijuokė Fitzroy. — No, no, my darling, you are not right.

Amerikiečiui tai nepadėjo. Nuobodusis škotas Maclean rūpestingai svarstė savo draugo santykius su GPU agente. Jis visada pabrėždavo, kad Maskvoje esą nuobodu, neįvyksta jokių "bolšoj skandal" — didelių skandalų, tačiau dabar, kada vienas ir dar visiškai šalia jo auga, jis mieliau būtų matęs šią istoriją užslopintą pačioje pradžioje. Ne dėl to, kad jis būtų paženintas dėl artimos pažinties su buvusia princese, ne. Atvirkščiai, jis tik būtų stengęsis, kad visa tai vystytųsi slaptai ir nepasiektų lordo arba net lady Chilston.

Amerikietis šiuo atžvilgiu nematė jokių kliūčių. Su Nina Aleksandrovna matydavai jį visur. Teatre, koncertuose, net kiekvieno savaitgalio proga jis nuvykdavo į vasarnamį prieš miesto vartus, kurį amerikiečių pasiuntinybė buvo išsinuomojusi. Nors kiti diplomatai ir pyko, tačiau rusę savo ratelyje toleravo. Tai buvo suprantama. Kiekviena, nors ir maža sovietų milieu atkarpa buvo priimama su įdomumu, kad bent kiek būtų gauta įžvelgti į šio tamsaus krašto viešą suirimą.

Laikas tarytum skrido. Švilpavo ledinis vėjas. Termometras nukrito iki minus 45°. Automobiliai jau nebevažiavo, bet šokinėjo lyg ožiukai. Motorų negalima buvo nė minutei sustabdyti, nes jie užšaldavo ir susproginėdavo. Plutokratinė Amerikos ir Anglijos jaunuomenė ruošė šventę po šventės ir taip leido laiką. Tai buvo tarytum reakcija, dvasinis savęs įvertinimas akivaizdoje liūdno Maskvos milieu, kuris, vos tik pasiekus gatvę, giliai kiekvieną prislėgdavo. Skurdūs, tamsiai pilki medvilniniai drabužiai, skylėti guminiai batai, pilkos moterų skarelės, juodos sportinės vyrų kepurės, — visa tai veikė it uniforminis šablonas. Jokios prošvaistės, jokio šypsnio. Visur visa — pilka pilka. Jokios tautos — vien žmonių masė. Ir visam tam užmiršti — medžioklės nuo pusryčių iki kokteilio, nuo kokteilio iki diner. Žinoma, reikia pasakyti, kad kartais ten dalyvaudavo ir kiti užsieniečiai, nes tai, kaip jau anksčiau minėta, būdavo daroma vien tik malonumui. Diplomatai ir žurnalistai, gyvendami visiškai užsidarę, neturėdami jokio ryšio su sovietine tikrove, visomis informacijomis pasidalyti buvo priversti, taip sakant, fraku apsivilkę ant parketo. Čia, nelinksmoje Maskvos atmosferoje, net priešai buvo draugai, ir jų nuomonė apie tą kraštą, kuriame viešėjo, buvo vienoda. Taip, remiantis samprotavimais ir spėliojimais, 1938 m. pradžioje svetimšaliams pasirodė, kadMaskvos oras šiek tiek palengvėjo. Tarytum vyriausiojo pono kraujas jau būtų nurimęs. Patyrimas parodė, kad artėja nauji nejaukūs įvykiai. Atėjo 1938 m. vasaris.

Baisi naujiena sprogo pačiam jaunuomenės karnavalo įkaršty. Anglosaksai suruošė bendrą kaukių šventę. Henry savo mažą butelį netoli Kremliaus pavertė į keletą įvairių šampano būdelių. Jis pats persirengė baro mikseriu baltu nertiniu ir balta kepure. Fitzroy, kaip visuomet, savo ilgas kojas buvo nuleidęs per minkštos kėdės atramą ir žiūrėjo į Niną, kabinėjančią lemputes.

— I love you a little bit, Nina, — tarė jis tyliai, — didelei meilei esu per tingus.

— Ničevo, — juokėsi Nina, — gyvenimas ir be tavęs gražus.

Henry ant siūbuojančio padėklo atnešė tris kokteilius šampano.

— Negaliu atsistoti, — sumurmėjo Fitzroy. Nina, paduok man stiklą.

— Gerai nenugirdau, — sušuko tamsiaplaukė moteris, — ką tu galvoji?

Pasigirdo skambutis. Atėjo pirmieji svečiai. Frank Hayne, Amerikos karo attaché, persirengęs čerkesu, atrodė tikrai nepaslaptingas. Tankūs antakiai ir milžiniški Budionnyj ūsai. Beveik moteriška gracija sušoko puikų kaukazietišką šokį. Visi pritarė triukšmingu plojimu.

Linksmai juokdamasi, draugija priėmė anglų pasiuntinybės patarėją, kuris pasirodė apašo kostiumu. Apdėvėtos senos angliškos kelnės, apsiuvi-

(Nukelta į psl. 4)

APSIMOKĖJUSI IŠTIKIMYBĖ

(IŠ PASIKALBĖJIMO SU J. GINTALU, NESENIAI ATVYKUSIU IŠ LIETUVOS)

Po aštuoniolikos metų Julius Gintalas vėl išvydo savo žmoną ir gražiai išaugusią dukterį, kurią paskutinį kartą matė vos 4 metų amžiaus mergaitę.

Visas šeimos šventės džiaugsmas po ilgų rūpesčio ir vargo dienų įvyko tik vardan ištikimybės. P-nia Gintalienė augino išeivijoje dukterį Ireną, o Gintalas, likęs gimtajame krašte, laukė stebuklingos dienos, iki jo šeima vėl susiburs į vieną ratelį.

Toji diena išaušo birželio 21 d. Tėvas laimingas išlipo iš lėktuvo ant Australijos žemės, atkeliavęs iš Klaipėdos.

Iš pokalbio su J. Gintalu teko nugirsti vėliausių žinių iš Lietuvos padangės.

Karo audrai siaučiant, jis buvo paimtas kasti apkasų, iš kur ir pakliuvo į komunistinę "prieglobstį". 18 metų gyvenimas dabartinėje Lietuvoje be šeimos pagyvenusiam vyrui nebuvo lengvas. Gyveno vyrų bendrabutyje, kur reikėjo pačiam ir virtis, ir skalbtis. Dirbo prie laivų statybos.

Užklaustas apie dabartines sąlygas papasakojo: prie Stalino buvo daugiau suvaržymų, bet Kruščiovas irgi nesąs geresnis, išskyrus, kad šis leidžia susirašinėti su užsieniu ir laikas nuo laiko išleidžia išvykti žmonėms į užsienį pas savuosius. Kiti pagerinimai esą nežymūs. Krautuvėse, esą, atsiradę daugiau produktų, bet už tai kainos pakilo, ir žmonės nevalioja įpirkti. Darbininkas uždirba į dieną 3.40 rublių, o sviesto svaras 3.50 rbl.

Nesenokai pinigai buvo pakeisti 10:1 santykiu, bet pinigų reforma kraštui daug naudos nedavė, nes algos ir kainos buvo taip pat pakeistos 10:1, o kai kas net pabrango.

Kai kurių gaminių galima gauti išsimokėjimui, bet visa procedūra ir blankų pildymai yra neišpasakytai ilgas ir didelis bei painus darbas.

Asmuo su profesija uždirba iki 150 — 200 rbl. į mėnesį, panašiai kainuoja ir vyriška eilutė. Kiaulienos kg kainuoja apie 2.90 rbl., cukrus atpigo pora kapeikų ir dabar yra po 78 kp., kavos pusė svaro kaina yra tarp 24-80 kp.

Klaipėdoje jau pradeda atsirasti krautuvių, kur pats gali pasiimti ir nereikia laukti patarnautojo, veikia autamatai ir įmetęs pinigus gauni prekes. Tačiau riebalų, mėsos, pieno, žuvies ir kt. maisto produktų reikia laukti eilėje. Jis juokėsi išgirdęs žmoną skundžiantis, kad penktadieniais čia krautuvėse esą daug žmonių. Pamatytum, kas dedasi Tarybų Sąjungoje: ten kiekvieną diena reikia stovėti po kelias valandas. Kartais pastovi kurį laiką po sunkios darbo dienos ir mostelėjęs ranka nueini miegoti nevalgęs.

Važiuodamas pro Maskvą norėjęs nusipirkti maškinius. Reikėjo dvi dienas gaišti eilėje, kol gavo. Krautuvės įpakavimo popieriaus paprastai neturi. Reikia pačiam atsinešti. Naudojami laikraščiai, kuriuos žmonės daugiausia tam tikslui ir tevartoja.

Televizijų, tokių kaip čia, nematęs, o jei būtų tai, sako, mažiausiai 1000 rbl. kainuotų naujais pinigais. Yra paprastos, mažos dėžutės, ir perduodamas paveikslas labai sunkiai įžiūrimas, o programos rusiškos.

Spekuliacija karšte vyksta, nes krautuvėse visko negali gauti.

Spaudos propaganda yra stipri ir gausi. Laikraščių prenumeratos kai kuriose darbovietėse yra išskaitomos be atsiklausimo su kitais makesčiais.

Mokslo sąlygos yra palankios ir skatinančios, kaip ir sportas. Mokiniai išstoję iš mokyklos yra peikiami ir pajuokiami, kartais net asmeniškai per pačią spaudą.

Moterys turi visur lygias teises ir prie darbo jas atrandi visur, kur yra vyrai: raštinėj, statyboj, metalo liejykloj, sunkvežimių, traktarių bei kranų vairuotojas, griovių kasime ir kitur. Tai skaitoma pagarba, nes, esą, moteris lygi vyrui.

Susisiekimas yra palyginus papagėrėjęs ir pigus. Autobusas Klaipėda — Vilnius — 2.90 rbl.

Klaipėdos bažnyčia, kuri buvo pastatyta viso pasaulio lietuvių lėšomis, yra uždaryta ir išdraskyta.

Vieną dieną suvažiavo iš visų apylinkių milicininkų, atėjo darbininkai su traktoriais, kompresoriais bei kitais griovimo įrankiais ir pradėjo niekinti bažnyčią: išgriovė altorius, bei statulas ir kitus šventus paveikslus bei su religija susietus dalykus. Taip pat iš lauko buvo nuverstos statulos ir nugriautas bokštas.

Nors žmonių aplinkui susirinko didžiulė minia ir visi buvo įniršę, bet esant gausiam skaičiui milicininkų apie susirėmimus J. Gintalas negirdėjęs. Klebonas Pavilionis buva nuteistas 8 metams kalėjimo ir dabar yra Marijampolės kalėjime (dirba raštininku), o kun. Burneika nubaustas 4 metams.

Žmonės dėl bažnyčios nugriovimo yra labai įpykę, nes daug kas paaukojo pinigus, nutraukdami nuo savęs paskutinį kąsnį, o kiti įdėję labai daug darbo savo laisvalaikius pašventę statybos darbams.

Griaunant bažnyčią visi darbininkai po darbo buvo kratomi, kad kartais nepasiimtų kokio daikto kaipo reilikvijos.

Klaipėdoj tėra tik viena labai maža bažnytėlė, įrengta paprastam name ir viena maža provoslaviška bažnyčia.

Spaudoje buvo siūlymų buvusios Klaipėdos bažnyčioje įrengti jaunimui šokių salę, arba kiną.

Apie religiją kalbama kaipo žmonių išnaudojimą. Iš to tik vieni kunigai tejiešką lengvo gyvenimo. Jokio Dievo nesą ir niekad nebuvę. Viskas tesą tik kunigų išgalvoti plepalai. Dvasiškiams leidžiama uniformas vilkėti tik bažnyčioje. Gatvėje kunigas negali išsiskirti Bandoma priversti visus kunigus dirbti.

Jaunimas vengia bažnyčių, nes kenkia jų karjerai. Pasakotojas prisiminė pora mokytojų, kurie slaptai norėjo būti sutuokti kunigo. Tačiau kažin kas patyrė jų planus ir rezultate jie buvo apšmeižti spaudoje, tapo atleisti iš darbų vien dėl to, kad slapčia kunigas juos sutuokė. Pagal komunistinę spaudą, tokie žmonės esą išdavikai komunistinio mokslo tiesų.

Senoji karta išlikus pamaldi ir švenčių metu žmonės į mažąją bažnytėlę nesutelpa, tačiau pasigendama jaunimo.

FORD FAIRLANE 500

FALCON — ANGLIA

FORD TRUCKS 15 cwt. to 7 tons.

Pilnai garantuoti NAUDOTI AUTOMOBILIAI

Jūsų asmeniniams patarnavimams reprezentantas IVO GINA kalba pagr. europiečių kalbomis.

Skambinkite po darbo valandų **UB 8922**

HASTINGS DEERING Tel.

Hume Hwy YAGOONA 700601

Patrauklus pavyzdys

PATRAUKLUS PAVYZDYS

Neseniai į mane kreipėsi vyresnio amžiaus, pensininkas tautietis įteikdamas 10 svarų banknotą sakydamas: "Aukoju kultūros reikalams". Nustebęs ir norėdamas įsitikinti kiek iš tų 10 svarų jis aukoja, paklausiau, kiek duoti grąžos. O jis atsakė: "Visus 10 svarų aukoju. Labai sujaudintas padėkojau jam ir pareiškiu, jei visi mūsų tautiečiai būtų jautrūs ir aukotų, mūsų spauda, kultūrinis gyvenimas klestėtų.

Tas jautrusis kultūrinių apraiškų rėmėjas yra buvęs mūsų garbingos kariuomenės nežemo laipsnio karininkas, dabar pensininkas, kukliai gyvenąs Oaklegh, Melbourno priemiesty, savo dukters ir žento malonioje artumoje Minėtasis tautietis iš savo kuklių išteklių prenumeruoja Lietuvos Enciklopediją, už ją tvarkingai ir laiku atsiskaito; prenumeruoja laikraščius ir perka nemaža naujai pasirodančių knygų. Tai tikrasis kultūros rėmėjas.

Mano iniciatyva LKF Australijos Valdyba jau prieš keletą metų nutarė paaukoti Viešajai Melbourno Bibliotekai Lietuvių Enciklopediją. Kiek įmokėjo iš savo kasos, kitus pinigus telkia iš tautiečių. Iki šiol apmokėta Lietuvių Enciklopedijos 18 tomų. Naujai gauta auka iš **p. J. Tinterio** apmokėti 19,20 ir 21 tomai. Tų tomų fundatoriui p. J. Tinteriui čia viešai per spaudą išreiškiama nuoširdi padėka. Ypatingai bus dėkingi lietuvių studentai, kurie dažnai naudojasi Lietuvių Enciklopedija bibliotekoje. Laukiama ir tolimesnių rėmėjų, kurių pagalba būtų apmokėti nuo 22 tomo iki viso L.E. komplekto, 30-ojo tomo.

Iki šiol Lietuvių Enciklopediją Australijoje yra užprenumeravę bibliotekoms šioms: State Library of Victoria, Šv. Kazimiero rentro Bibliotekai ir J. Bačiūno vardo bibliotekai, kuriai užprenumeravo ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba. Šių gražių pavyzdžių paskatinti, galėtume užprenumeruoti Sydnėjuje, Canberoje, Brisbanėje ir kitur Lietuvių Enciklopediją viešosioms ir privačioms bibliotekoms.

Kas iš melbourniškių tautiečių norėtų paremti išmokėjimą už paskutiniuosius L.E. tomus Viešajai Melbourno Bibliotekai ir pasekti gražiu p. J. Tinterio pavyzdžiu, prašome kreiptis ir aukas įmokėti Lietuvių Enciklopedijos atstovui Australijai: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

A. Krausas

Dokumentų sutvarkymas išvykti iš Lietuvos į Australiją užtruko apie pusantrų metų. Ypatingų kliūčių nebuvo, bet buvo kreipiamas dėmesys ir ieškoma priekabių prie mažiausio dalykėlio.

Viešai daug kas bandė atkalbinėti jį vykti pas išnaudotojus kapitalistus, bet susitikus tuos pačius asmenis privačiai ne vienas iš jų pripažino, kad Gintalas išvyksta į daug geresnį gyvenimą. Visi žino, kad pas kapitalistus esą daug geriau, nors komunistinė propaganda kalba priešingai.

Olandų bendrovės lėktuvu išskrido iš Maskvos, o lėktuve gautu maistu taip buvo patenkintas: "Mane taip valgydino, kad taip ir pats Kruščiovas nėra valgęs. Davė tokių dalykų, jog nežinojau nei kaip valgyti, o kitų skonį jau senai buvau pamiršęs."

Tarnautojai bandė atkalbėti, kad Australijoje neturės progos išgirsti lietuviško žodžio ir rašto, Jis jau spėjo susipažinti su "Mūsų Pastoge" ir "Dainavos" namais, kas jį labai nudžiugino.

A. Bukas

AUSTRALIJOS TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS PAREIŠKIMAS

Birželio 27 d. Mūsų Pastogė nr. 25 (687) paskelbė p. V. Simniškio straipsnelį, pavadintą: "Kas Kontroliuoja T.F. Atstovybę?" Į šį straipsnelį T.F. Atstovybė jaučia reikalo duoti platesnių paaiškinimų mūsų gerbiamai visuomenei.

Australijos Tautos Fondo Atstovybė veikia, kaip ir visos kitos Kraštų atstovybės pasaulyje, pagal vieną ir tą patį Tautos Fondo Statutą, priimtą VLIK'o sesijos 1956 m. birželio mėn. 22-24 d.d. New Yorke, JAV.

TF Statoto 16 paragrafas taip nusako kraštų atstovybių sudarymą: "Krašto TFA sudaromos ne mažiau kaip iš trijų narių. Kandidatus į Kraštų TFA ir įgaliotinius siūlo vietos LB krašto valdybos arba parenka TF Valdyba. Visi pasiūlytieji ar parinktieji yra tvirtinami TF Valdybos."

Kadangi Australijos LB Krašto Valdyba daugiau kaip 4 m. nepristatė kandidatų, tai TF Valdyba buvo priversta pati pasirinkti kandidatus ir juos patvirtinti. Savaime suprantama, kad negalima leisti tokių reikalų taip ilgai vilkinti, kada pati tauta iš mūsų laukia aktyvumo ir aukos.

Toliau tenka atsakyti dėl kontrolės ir atsiskaitymo su TV Valdyba. TF Statuto paragrafas 21 nustato tokią kontrolės tvarką: "TF kraštų atstovybių ir įgaliotinių piniginį atsiskaityma tikrina bent vieną kartą per metus jų krašto LB kontrolės komisija. LB kontrolės komisija savo patikrinimo aktą pasiunčia Tautos Fondo Valdybai, vietos krašto LB valdybai ir patikrintajai įstaigai.

Apygardų ir apylinkių TF Atstovybės ar TF Įgaliotinio piniginį atsiskaitymą tikrina atitinkamos Bendruomenės kontrolės komisijos. Kontrolės komisijos patikrinimo aktai pristatomi to krašto TF Atstovybei ir patikrintajai TF apygardos ar apylinkės atstovybei."

TF statuto paragrafas 22 praplečia kontrolės komisiją: "Jei tikrinimas per du mėnesius, kalendoriniams atskaitomybės metams pasibaigus, neatliekamas nustatyta tvarka, TF Valdyba gali paskirti specialią kontrolės komisiją nepatikrintiems TF Atstovybės atskaitomybės aktams patikrinti."

Paragrafas 23 kalba apie lėšų pervedimą TF Valdybai: "Visas surenkamas TF lėšas kraštų TFA laiko bankų sąskaitose ir jas perveda TF Valdybai. Surenkamosios lėšos pervedamos TF Valdybai dviems TF Atstovybės vadovybių narių parašais. Surenkamosios TFA apylinkių, apygardų ar įgaliotinių lėšos tuojau pat pervedamos kraštų TF atstovybėms, jeigu TFV nėra kitaip patvarkiusi."

Iš šių paskelbtų paragrafų yra aiškiai matoma, kaip TF Atstovybės yra sudaromos, kaip kontroliuojamos ir kaip lėšos pervedamos.

Mus stebina p. V. Simniškio straipsnelio pasirodymo dvi aplinkybės:

a) Kodėl p. V. Simniškis dedasi nežinąs tos tvarkos, kaip TF Atstovybė yra sudaroma, kaip kontroliuojama ir kaip atsiskaitoma su pinigais, kai tuo tarpu jis pats 1958 metais, būdamas Krašto Valdybos iždininkas, perėmė iš S. Grinos TF Atstovybės pinigų £315.19.2. (Deja, jis pats su tais pinigais nepasielgė taip, kaip to reikalauja TF statutas, paragrafas 23).

Ir kodėl Mūsų Pastogės redaktorius p. V. Kazokas, buvęs TF Atstovybės narys, gavęs tokį rašinį, skelbia bendruomenės laikraštyje nepasitikėjimą keliantį straipsnį, šmeižiantį ir įžeidinėjantį TF Atstovybę, gerai žinodamas, kad tai yra melas.

b) p. V. Simniškis ir p. V. Kazokas gerai žino, kad Australijos TF Atstovybę sudaro keturi asmenys: dr. A. Mauragis, kun. P. Butkus, J. Slavėnas ir K. Stašionis. Kokį pagrindą turi įžeidinėti TF Atstovybės narius, kai juos pristato visuomenei tokia etikete: "pati atstovybė pasidarė kaip ir šeimos bendrovė". Toliau rašoma: "jų atsišaukimai neturėtų būti talpinami Mūsų Pastogėje, nes tai yra klaidinimas ir išnaudojimas visuomenės."

Jei jau p. V. Simniškis ir p. V. Kazokas nori sulikviduoti tik naujai pradėjusią darbą dirbti TF Atstovybę, tai tegul jie kalba atvirai, tada jų kėslus visi matys ir galės spręsti pati Australijos lietuvių bendruomenė, kaip ji turi pasielgti.

Australijos TF Atstovybė

1962 m. liepos 2 d.

Red. pastaba: **Po ilgesnio laiko naujai įsisteigus Tautos Fondo Atstovybei Australijoje būtų buvę labai prasminga patiekti visuomenei, iš kurios tikimasi šiam tikslui aukų, ir pilną informaciją apie piniginę kontrolę bei atskaitomybę. Red. nuomone, p. V. Simniškio iškeltos abejonės ir klausimas buvo visiškai pateisinamos ne dėl to, kad p. Simniškis ar p. Kazokas viso šito nežinotų. Jie gal ir žino, bet didelė visuomenės dalis tikrai to nežino, ir todėl reikalavimas duoti tuo reikalu pilną informaciją yra visai pateisinamas. Dangstydama savo klaidas asmeniškomis insinuacijomis, kaip matyti iš augščiau paduotame pareiškime paskutinės pastraipos, vargu ar visuomenės akyse T.F. Atstovybė pakelia savo autori tetą.**

PADĖKA

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje reiškia nuoširdžią padėką visiems tautiečiams, kurie prisidėjo prie taip sėkmingai įvykdyto Birželio įvykių minėjimo, įvykusio 1962 m. birželio mėn. 10 d. Dainavos salėje, Bankstowne. Ypatinga padėka: gerb. kun. P. Butkui, šv. Juozapo bažnyčioje atlaikiusiam šv. Mišias ir gedulingas pamaldas už tautos laisvę žuvusius ir pasakiusiam pamokslą; organizacijoms, Dainos chorui ir jo vadovui p. K. Kavaliauskui, savo giedojimu prisidėjusiems prie pamaldų iškilmingumo, o oficialinėje dalyje, salėje, išpildžiusiam plačią vokalinę programą; gerb. solistams M. Bernotienei, E. Vilnoniui ir dainininkei E. Kapočienei, akomponuotojams Mrs E. Hurt ir inž. mag. R. Zakarevičiui. Gerb. rašytojams ir poetams J.A. Jūragiui, Br. Žaliui, M. Slavėnienei ir A.J. Skirkai. Deklamuotojai Daliai Grosaitei, pranešėjai p-lei Vaičiurgytei, F.M. Slavėnienei už tautinių ženkliukų pagaminimą ir jaunosioms lietuvaitėms Rasai Slavėnaitei ir Vidai Pužaitei dirbusioms programas platinant. Nuoširdi padėka Bankstowno Dainavos namų valdybai už salės suteikimą. Pagaliau nuoširdi padėka gausiai minėjime dalyvavusiai ir aukomis Tėvynės laisvinimo reikalą parėmusiai visuomenei. Tas faktas yra akivaizdus įrodymas, kad mūsų širdyse gyvi Tėvynės reikalai ir tas paskatina T.F.A. su pasitikėjimu žvelgti į savo darbų ateitį.

Aukų lapais, už ženkliukus ir pagal kvitus minėjimo metu surinkta £25.7.11. Pinigai įnešti C.S.B. Revesby banko ein. sąsk. S 108 No.

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje

Remkime savą spaudą

* * * *

Tai buvo MASKVA

(Atkelta iš psl. 3)

nėtos margas lopais, ryškiai languoti flaneliniai marškiniai, raudonas kaklaraištis, ruda basko kepurė. Plaukai vėjo šukuosenos. "Ačių Dievui, šiandien jis galės neklaidingai atsisėsti, sužnibždėjo kandus balsas. Čia buvo matyti linksmas dirndl ir juodas arabas, net kaukėtas indas atsargiai nužingsniavo per kambarį. Čia buvo atstovaujami uzbekai ir ukrainietės, bavarės ir su šviesiomis plunksnomis skrybėlėse tiroliečiai. Nina nustatė, kad kai kam trūksta demoniško nusidažymo, ir pradėjo dažyti. Tuo metu sugrojo patefonas. Paskutinis atėjo Juniac, prancūzų sekretorius, apsivilkęs fraku.

— Man atrodo, — sušuko jam Henry, — atrodo, kad tu persirengei ponu.

— Non, mon cher, — atsakė prancūzas, — diplomatu, tik diplomatu.

— Hallo, — šaukė Fitzroy, — teikis žurnalistų akivaizdoje nekritikuoti mūsų pašaukimo. Perdaug gražu!

Mergaitės nešė šiltus valgius. Pabaigoje pudingą. Pudingas buvo paruoštas dėžutėse, atgabentose į Maskvą iš Anglijos. Tikrai, beveik neįtikėtina, kad į vieną turtingiausių žemės kraštų patiems reikėjo įsigabenti pudingą. Metai iš metų kurjeris iš Berlyno gabendavo mėsą, vaisius ir daržoves. Iš Suomijos užsienio pasiuntinybėms ateidavo sviestas, kiaušiniai ir sūris. Kokia gėda pagyrūnams bolševikams! Niekad — tai matė visi — nepavyko jiems įgyvendinti savo krašte tvarkos. Jie niekad negalėjo tvarkingai suorganizuoti aprūpinimo maistu, nekalbant apie patenkinamą tekstilės tiekimą.

Kokiu godumu bolševikinis damų pasaulis puldavo senus užsieniečių drabužius ir avalynę, baltinius ir skrybėles. Maskvos senienų krautuvėje Stolečnikove buvo įsteigtas atskiras skyrius užsieniečių drabužiams pardavinėti. Diplomato žmona, padėvėjusi vieną sezoną drabužius, parduodavo juos sovietų valstybei aukšta kaina, o ši dar aukštesne išpardavinėdavo. Tačiau tik pirmaujančios bolševikės gaudavo tų prekių, o kitos tegalėdavo pasižiūrėti, kaip šios šį tą gauna.

Neretai atsitikdavo kad užkalbindavo ir gatvėje. Pavyzdžiui, kartą sovietų pilietė paprašė mane:

— Parduokite man šiuos raudonus sandalus. Sumokėsiu 400 rublių. Tą gabaliuką iki namų jūs galėsite pareiti basa.

400 rublių — 200 RM už porą senų sudėvėtų raudonų užsienietiškų sandalų!

Vieną kartą tūla moteris man patarė nusivilkti savo rudeninį apsiaustą ir perleisti jai už 1.000 rublių. Ji būtų sumokėjusi. Tai buvo, kaip vėliau patyriau, vieno aukštesniojo sovietų užsienių reikalų ministerijos pareigūno žmona.

— Kur jūs pirkote tas kojines? Pasakykite, ar yra Maskvoje krautuvė, kurioje galima būtų nusipirkti tokią skrybėlę? Taip gatvėse būdavo užpuolamos užsienietės, nors sovietų piliečiams buvo griežtai draudžiama pirkti tiesiog iš rankų, nes tai buvo laikoma "spekuliacija" ir už tai jie galėjo būti baudžiami net mirtimi.

Prasidėjus vokiečių — lenkų karui, malonumas išsipardavinėti užsieniečių damų tarpe smarkiai sumažėjo. Kiekvienas bevelijo vilnonius drabužius pasilaikyti. Tuo metu viena jauna diplomato žmona atsitiktinai sutiko valstybinės sovietų parduotuvės Stolečnikove vedėją.

— Bože moj, — sušuko draugė, — Dieve, kodėl užsieniečiai jau nebepardavinėja mums savo drabužių ir avalynės? Tai beviltiška. Mane nubaus. Dėl tokios padėties mes negalėsime išpildyti užsienietiškų dalykų pardavimo plano.

Tai skamba grotestiškai, tačiau tikrenybė. Sovietinė plano sistema buvo numačiusi Berlyno ir Paryžiaus madų salonų sudėvėtus modelius išparduoti. Suadytos anglų aristokratės kojinės sužavėdavo sovietų pilietės širdį, ir sudėvėti amerikietės diplomato žmonos bateliai patenkindavo bolševikų mergaitės svajones.

— Kodėl tu nešoki, Nina? — paklausė Henry savo draugę, žiūrėjusią pro langą į Kremliaus bokštus, — ar pavargusi, ar negerai jautiesi mūsų ratelyje?

— O, ne, — lėtai atsakė ši ir pakėlė į jį akis, — tik galvoju.

(Bus daugiau)

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

KOVAS TREČIOJE VIETOJE

Liepos 4 d. Kovo vyrų komanda žaidė žiemos turnyro pusiaubaigmines rungtynes prieš Newtown australų komandą ir pralaimėjo 34:42 (8:19).

Rungtynių eiga buvo graži iš abiejų pusių matėsi puikių žaidimo momentų. Pirmasis puslaikis Kovui buvo gana nesėkmingas, nes pačioje žaidimo pradžioje priešas padaro penkis metimus laimėdamas 10 taškų. Prieš pirmo puslaikio pabaigą koviečiai įstengia stabilizuoti žaidimą, nors taškų skaičius ir nesumažinamas.

Antrame puslaiky Kovas iš pat pradžios paima iniciatyvą į savo rankas ir pradeda rezultatą lyginti. Jau šeštoje žaidimo minutėje santykis yra tik 5 taškų skirtumu, kai 10-je minutėje australai veda tik vieno taško skirtumu. Atrodė, rungtynės gali būti net laimėtos, bet Kovo treneris daro pakeitimus — išeina Kriaucevičius, vėliau ir Lukoševičius, įstoja pats treneris Lee. Su pakeitimais keičiasi ir pats žaidimas, ir australai vėl pradeda spausti Kovą. Rezultatas svyruoja tarp 4-8 taškų ir galutinai baigiasi australų naudai.

Stebėjus komandą per visą jų žaidimo sezoną norėtųsi padaryti kelias pastabas apie paskirus žaidėjus ir jų komandinį susižaidimą.

Kovo krepšinio komanda, įliejusi į savo eiles jaunatviško kraujo, pradeda susicementuoti ir dar įdėjus daugiau darbo pasidarys stiprus vienetas. Per visą sezoną didžiausias komandos minusas tai buvo gana blogas priešo žaidėjų dengimas ir jų prileidimas per arti prie savo krepšio. Ši didžioji klaida atrodo trenerio buvo nepastebėta ir nesiima priemonių ją pašalinti, kas dažnai atnešdavo pralaimėjimų net prieš silpnesnes komandas. Puolimas yra geras, čia pasižymi greičiu Kriaucevičius ir Lukoševičius. Didesnį greitį turėtų išvystyti centro puolėjas Daniškevičius.

PASKIRI ŽAIDĖJAI

Treneris Lee. Trenerio pagrindinė pareiga yra ne aikštėje žaisti ir labai dažnai gana blogai, bet tvarkyti komandą iš šalies, ypatingai pastebint jų klaidas ir jas nurodant paskiriems žaidėjams.

D. Kriaucevičius (kapitonas). Vienas iš pagrindinių greitųjų komandos puolėjų. Turėtų kiečiau dengti savo žaidėją. Didesnių klaidų nėra, ir pats žaidimas ir ypatingai metimai puikūs ir išbaigti.

A. Daniškevičius savo ūgyje turėtų daug kiečiau kovoti už sviedinį ir būtinai visuomet grįžti į savo poziciją prie savojo krepšio Būtina išvystyti didesnį žaidimo greitį ir pataisyti kartais pasitaikančius blogus metimus ir priešo žaidėjo lengvus praleidimus.

S. Lukoševičius — greitasis kraštas, padaręs didelę žaidime pažangą. Reikia didesnio savimi pasitikėjimo. Kartu su Kriaucevičium labai gerai susižaidę, tik gaila kartais bereikalingai būna pakeičiamas, kas sulėtina komandos žaidimą ir dažnai atneša jai daug žalos.

A. Vasaris — senas žaidimo vilkas ,tik turėtų atgauti buvusius savo geruosius metimus, ko ypač paskutiniu metu trūksta. Reikalingas kietesnis savo žaidėjo dengimas.

D. Kairaitis geras gynėjas ir puikus sviedinio nuiminėtojas. Kaip gynėjas turėtų neužmiršti kuo greičiau įvesti sviedinį į puolimą, nes ilgesnis gynėjų tarpusavio pasavimasis dažnai padaro daug žalos komandai.

K. Protas. — Pagrindinė klaida žaidime — nepasitikėjimas savimi. Aikštėje reikia daug laisviau jaustis. Būdamas gana augštas turėtų kovoti už sviedinį daug kiečiau.

J. Kriaucevičius geras ir kietas gynėjas. Pagrindinė klaida — dažnai blogi sviedinio perdavimai ir perlėtas sviedinio įvedimas iš gynimo į puolimo poziciją. Metimai turėtų būti pataisyti visu 100 procentų.

Be šių pagrindinių žaidėjų komandą atstovauja ir eilė jaunesniųjų, kurie greitu laiku, įdėję daugiau darbo, bus komandai puikus prieauglis.

Ištaisius šias pagrindines komandos ir žaidėjų klaidas Kovo krepšininkai galės daug geriau pasirodyti neužilgo prasidedančiame naujame sezono turnyre.

Prieš Newtown taškus pelnė: D. Kriaucevičius 14, S. Lukoševičius ir Daniškevičius po 8, D. Kairaitis 4, Lee 0, J. Kriaucevičius 0 ir Reikis 0.

A.L.

BALDAI

VISŲ RŪŠIŲ, KAIP BERRYMAN, C.R.O., NATIONAL MANHATTAN, WRIGHTBILT, NEW STYLE, DON, FORD FLER, NAMCO, ELITE, DAVID DOWN IR KT.

VISADOS SĖKMINGIAU NUPIRKSITE MAŽOJE KRAUTUVĖJE

MŪSŲ 20 METŲ PATIRTIS EUROPOJE IR 11 METŲ BANKSTOWNE UŽTIKRINA JUS, KAD UŽ SAVO PINIGUS GAUSITE TIKRĄ VERTYBĘ.

Parduodame grynais (cash) arba išsimokėjimui be palūkanų.

PRIIMAMA TRADE-INS

Perfect Furniture Co.

25-27 MARION STR., BANKSTOWN.
UY 3128, UY 4895

Šachmatai

Sydney

KOVAS — BONDI 2-3

Koviečiai pralaimėjo pirmą kartą šių metų Sydnėjaus miesto turnyre, nes teko atiduoti vieną tašką be kovos J. Dambrauskui neatvykus žaisti.

KOVAS — ST. GEORGE 3½-1½

Laimėta, bet rezultatas galėjo būti dar geresnis. J. Dambrauskas partijos baigmėje matydamas aiškų laimėjimą prasnaudė leimamą pėstininką. St. Georges vienas iš silpniausių Sydnėjaus šachmatų klubų visuomet turnyruose užbaigia lentelės gale. Šiais metais savo komandą pastiprino lietuviu šachmatininku V. Liūga, kuris 1960 metais laimėjo Sydnėjaus lietuvių šachmatų turnyrą. V. Liūga praėjusiais metais žaidė už mūsų klubą. Taip pat už St. George klubą jau daugelį metų žaidžia kitas labai pajėgus šachmatininkas J. Maščinskas.

(RESERVE)

KOVAS — CHATSWOOD 2½-2½

Antroji koviečių šachmatininkų komanda neturėdama pilno sąstato įstengė sužaisti lygiomis, kas yra labai gerai žinant jog ši komanda dalyvauja turnyre pirmą kartą

KOVAS ASHFIELD 2½-2½

Sekančios varžybos baigiamos taip pat lygiomis. Šiuo metu koviečiams į pagalbą atėjo Jurgis Baikovas, prieš keletą metų buvęs "Kovo" valdybos narys ir pirmasis organizatorius Sydnėjaus lietuvių futbolo komandos. Pirmą kartą žaisdamas koviečių komandoje savo partiją laimėjo. **V.A.**

Adelaide

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

Norintieji dalyvauti Pietų Australijos lietuvių šachmatų pirmenybėse prašome iki liepos 15 d. užsiregistruoti:

I) Adelaidės Lietuvių Namuose kiekvieną sekmadienį nuo 4-6 v.v.

II) Pranešti tel. P. Lukošiūnui LF 1984 ir M. Šertvyčiui W 4593 po darbo valandų.

Užėmę pirmą, antrą ir trečią vietą gaus vertingas dovanas ir pirmenybių laimėtojas skaitysis Pietų Australijos lietuvių šachm. meisteriu.

Pageidautini pradedantieji lošti sudarymui klasės ir ypatingai jauniai. **Adelaidės Vyties šachm. sekcija**

Inž. I. Zorics, lošiantis už Vytį pirmoj lentoj, šiais metais iškovojo Adelaidės miesto šachm. meisterio vardą.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melburno Town Hall)
Tel. 62-2231

IŠ VISUR

E. Mieželaičiui birželio 9 d. Vilniuje iškilmingai įteikus Lenino vardo premiją, ta proga "Tiesa" paskelbė vedamąjį, pavadintą "Džiaugsmas ir pareiga" (136 nr.). Iškėlęs Mieželaitį, sovietinių rašytojų uždavinius, dienraštis nurodė į tokią kryptį, kurios, girdi, tektų laikytis lietuvių sovietinei literatūrai: Ji turėtų "savo ginklą nukreipti į kovą prieš buržuazinę ideologiją, prieš jos liekanas, prieš nacionalizmą ir šovinizmą, prieš tamsybininkų tvaiką (čia turima galvoje kat. bažnyčios sunkiai įveikiamoji įtaka — E.), prieš kitas žlugusios santvarkos ydas". Palinkėta, kad lietuvių literatūra toliau veržtųsi į internacionalines tolumas, kratydamasi uždarumu ir parapijiškumu.

.... PRAMONĖS GAMINIAI .... MASKVOS PARODOJE

Birželio 6 d. Maskvoje, parodų salėje, atidarytoje Sovietų Sąjungos lengvosios pramonės įmonių gaminių parodoje su savo gaminiais dalyvauja i Lietuvos pramonės įmonės. Su gaminiais pasirodė Telšių "Mastis", šiaulių "Verpstas", odos — avalynės kombinatas "Elnias", Vilniaus "Lelijos" fabrikas ir kitos įmonės. Pagal Vilniaus radiją, daugiau dėmesį patraukė Lietuvoje pagaminti medvilniniai gaminiai.

E.

DISERTACIJOS APIE BALTUOSIUS IR JUODUOSIUS GANDRUS

Ne taip seniai Chruščiovas partijos ck plenumo posėdžiuose pasipiktino vieno mokslininko disertacija apie baltuosius ir juoduosius gandrus. Ar tokie darbai — jis klausė — turi naudos liaudies ūkiui? Dabar sovietų mokslininkams jau statomi didesni reikalavimai. Pagal naują įsaką, mokslininkų institucijų vadovai ir fakultetų dekanai, sulaukę 65 m. amžiaus, privalo pasitraukti į pensiją. Pagal iš Maskvos gautus pranešimus, šiuo metu Sovietų Sąjungoje esama per 400.000 mokslininkų. Praėjusiais metais buvo suteikta 11.300 daktaro ir 102.500 "mokslo kandidatų" laipsnių. (E)

MUZIKA IR KRITIKA

Garsusis suomių kompozitorius Jonas Sibelius kartą su draugu vaikštinėjo miške. Buvo pavasaris ir įvairiausi paukšteliai čiulbėjo šakose. Kompozitorius iš balso pasakydavo kokio paukščiuko esama. Tarp melodingų giesmininkų staigiai įsimaišė ir juodvarnio krankimas. Sibelius susiraukė Draugas paklausė:

— Kokiu instrumentu pučia?

— Nepučia, o kritikuoja... Tai ne muzika, o kritiko balsas, — trumpai atsakė kompozitorius.

ŠUOLIAI Į PERGALĘ

Per palyginti trumpoką laiko tarpį Akmenės rajono kaimiečio sūnus Antanas Vaupšas sugebėjo pasiekti gerų rezultatų, gražių pergalių. Ypač sėkmingas lengvaatlečiui buvo praėjęs 1961 m. sezonas. Apie savo tarptautinius startus praėjusią vasarą ir treniruočių metodus pasakoja TSRS sporto meistras šuolininkas į tolį Antanas Vaupšas.

NORISI NUGALĖTI

Praėjusios vasaros sportiniai įvykiai senokai įvertinti. Netrukus prasidėsiančios naujos kovos stadione ištrins iš atminties senųjų prisiminimus.

Dabar lengvaatlečio horizonte — "mirtina tyla", tik salėje, manieže arba Vingio parke Vilniuje per treniruotes spaudi devintą prakaitą. Būna, kad štanga, rodos, pasunkėja dvigubai, dvyliktą niekaip nebeužbėgsi, o, "šokuojant" eilinę šoklumo pratimų seriją, su nerimu galvoji, kad dar nė pusės uždavinio neatlikai... Atrodo spiautum į visa tai ir, susikrovęs šlapius nuo prakaito treniruočių kostiumus, grįžtum namo ant minkštos sofos, prie nebaigto skaityti romano... Bet ne — norisi sustiprėti, parungtyniauti, nugalėti!

O čia dar prieina treniruočių draugas A. Černiauskas ir pradeda "gąsdinti":

— Girdėjome, Bondarenka ruošiasi 8 metrus nušokti

Aha! Sukandi dantis ir šnypšdamas trauki iki galo. Ir nieko — nepatrūksti. Iš ryto vėl esi žvalus ir lauki kitos treniruotės. Nelengva, bet ir smagu rungtyniauti!

"PALAIMINKITE MŪSIUI..."

Tai buvo praėjusiais metais, birželio pradžioje. Startukais "akėjome" nuo karštos saulės akmeniu virtusį Vilniaus Jaunimo stadiono taką. Treneris Aleksas Sabeckis, kaip ir visuomet, santūrus. Tačiau pastebėjau, kad jo akys įdėmiau negu paprastai seka mano judesius, jo pastabos griežtesnės, "priekabesnės". Kas gi čia dabar? — galvoju. Paaiškėjo tik po treniruotės.

— Na, krauk lagaminą, — pasakė treneris. — Esi pakviestas į Kusočinskio memorialą.

Net išsižiojau. Nemaloniai nusmelkė paširdžiuose. "Tokios varžybos! Pražūsiu... Bet nutaisęs linksmą grimasą, šūktelėjau:

— Valio! Palaiminkit mūšiui...

Nedera net ir treneriui parodyti savo baimę ir laidotuvišką nuotaiką.

Iš tikrųjų vos "nepražuvau". Varšuvos Dešimtmečio stadione iš pradžių šokinėjau kaip pradedantysis. Tik prieš trečią šuolį šiaip taip susivaldžiau. Tai ir užtikrino pergalę. Buvo smagu kaip niekad.

... Į Varšuvą atvykome šaltą ir lietingą dieną. Mūsų delegacija didelė — penkiolika žmonių. Beveik visi — "seni stadiono vilkai". Tai — Vitoldas Krejeris, Liudmila Ševcova Lysenko, Vadimas Archipčiukas, Valentina Maslovskaja... Savaime suprantama, kad aš jaučiausi kaip naujagimis.

Apsigyvenime Varšuvos sporto akademijos olimpiniame viešbutyje. Ten gyveno ir kitų šalių delegacijos. Dėmesio centre buvo, aišku, garsus 400 m. bėgikas indas Milkha Singhas. Barzda, ūsai, milžiniškas baltas turbanas ir puikus europietiškas kostiumas. Visada labai rimtas. Atėjęs pusryčiauti, garsiai pasakydavo:

— Gud moning!

Atsisėdęs prie stalo, jis sustingsta, kaip indų dievo statula. Tačiau jo treniruotės būdavo nepaprastai emocingos. Kai mes treniruodavomės, beveik niekas nekreipdavo dėmesio, bet vos takelyje pasirodydavo Singhas, akademijos stadiono tribūnas bematant užpildydavo žiūrovai, skanduojantys greitajam indui:

— Bravo, Singhai, bravo!

Žiūrovai žavėdavosi ne tik lengvu kaip stirnos žymaus bėgiko žingsniu, bet juos domino ir egzotiška indo išvaizda, juodi ilgi plaukai, viršugalvyje surišti raudonu puošniu kaspinu.

Stadione treniruodavosi ir Jolanda Balaš, Juzefas Šmidtas, Meri Bignel-Rand ir kiti garsūs sportininkai, bet jie tokio pasisekimo neturėjo.

Varšuva žymiai atjaunėjusi. Būdamas joje 1959 m. mačiau dar daug kur griuvėsių — karo palikimą. Dabar iškilo nauji puikūs pastatų rajonai. Žmonės draugiški ir nuoširdūs, ypač studentai, su kuriais dažniausiai susitikdavome. Užsimegzdavo ilgi pokalbiai — ne vien tik apie sportą.

Didžiausias kontinentalinių gėrimų pasirinkimas.
Užsakymai pristatomi į namus. Visokiomis progomis kreipkitės į

CUMBERLAND HOTEL
CHAPEL RD., BANKSTOWN. Tel. 70-1353; 70-5828

CABRAMATTA HOTEL
Tel. UB 1619
moderniškiausias viešbutis prie Cabramattos gelžinkelio tilto. Geriausias RECHES alus ir pilnas pasirinkimas vietinių ir užsieninių gėrimų. Užsakymai pristatomi į namus. Vakarais — gera muzika.

LIETUVIŠKA STATYBOS BENDROVĖ CANBERROJE
A.C.T. Builders Pty. Ltd.
Siūlo visus patarnavimus statybos srityje, taip pat paruošia planus, specifikacijas ir apskaičiavimus.
Adresas: 13 LONSDALE STREET, BRADDON, A.C.T.
Telef. J 4094.

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JŪSŲ BENDRU OMENĖS NARIAMS!
L. PAGES
MONUMENTAL MASON,
10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 — sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

PŪKINĖS KALDROS
PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje
ROSE
38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis. Tel.: LW 1220
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

STOCK
GARSOS VISAME PASAULY,
BRANDY,
VERMOUTH — LIKERIAI
DABAR GAUNAMI IR AUSTRALIJOJ.
Be kitų įvairiausių vietinių ir užsieninių gėrimų pas M. Petronį 152 Liverpool Rd., Enfield, Sydney, tel. UJ 5727, jūs gausite ir Stock gaminius.

MŪSŲ PASTOGĖ

Lietuviai Australijoje

ADELAIDE

DVIGUBOS IŠKILMĖS

Š.m. birželio 16 d. Katalikų Centre L.K. Draugija ir L. K. Moterų Draugija surengė dvigubas iškilmes: vardines klebonui kun Antanui Kazlauskui ir sutiktuves naujai atvykusiam kapelionui kun. P. Daukniui.

Adelaidiškių, norinčių pagerbti savo dvasios vadovus, buvo daugiau, negu galėjo sutalpinti Katalikų Centro salė. Dėl vietos stokos kelios dešimtys tegalėjo tik širdyse jungtis prie nuoširdaus pagarbos pareiškimo abiem kunigam.

Nors salėje teko fiziškai susispausti, bet šį ankštumą atpirko dvasinės platumos, kurias visiems adelaidiškiams atvira širdimi neša tiek naujasis klebonas kun. Kazlauskas, tiek jam pagelbėti atvykęs kapelionas kun. Dauknys. Jų taktas ir atvirumas, jų patyrimas ir nuoširdus gražaus sugyvenimo jieškojimas, atrodo, laikui bėgant sutramdys ir tuos, kurie nori krautis kapitalą skirstydami koloniją į gerųjų ir blogųjų stovyklas. Juk dar ir dabar, iš po jų plunksnos išplaukia tai viena tai kita "blogybė" bendruomenei. Su tikrove nesiskaitydami, jie tebetvirtina, kad tik vieni daro gerus darbus ir gerai elgiasi, o antrieji jiems tik trukdo.

Kiekviena diena pateikia ženklų, kad turės ateiti laikas, kada ir skirstytojai įsitikins, jog nėra nei idealai gerų, nei primestose blogybėse užkietėjusių, o tik paprasti mirtingieji su žmogiškom silpnybėm. Atrodo, kad jiems nelabai patinka, kam naujieji dvasios vadovai pamažu, bet sistemingai šalina net ir menkiausius krislelius. Bendruomenė tai stebi su retu malonumu ir skaisčiom viltim. Jeigu ir tie, kurie adelaidiškius sugrupavo, pajus bendrąją nuotaiką, visi adelaidiškiai galės be drumstimų telkti jėgas bendriems ir produktingiems darbams. O tada ir blogybių ieškotojai, norėdami, galės imtis ko nors naudingesnio.

Dvigubų iškilmių rengėjai, nesigailėję triūso ir vargo, prisidėjo prie tos bičiuliškos nuotaikos, kurioje širdis ieško širdies. Tačiau klystume manydami, kad adelaidiškių prisirišimą laiminančių dvasios vadovų keliai yra rožėmis kloti. Tiktai atvira širdimi remdami jų darbus, patys adelaidiškiai suteiks jiems jėgų nugalėti sunkumus ir pašalinti net dirbtinai sudaromas kliūtis. (ALŽ)

MAIRONIO 100 METŲ MINĖJIMAI

Adelaidės Apylinkės Valdyba informuoja, kad šių metų Tautos šventė (rugsėjo 8-ji) skiriama mūsų tautos dainiaus MAIRONIO 100 metų gimimo sukaktuvių minėjimui. Jis įvyks sekmadienį, rugsėjo 9 dieną Lietuvių Namuose.

Atskirą Maironio minėjimą — akademiją rengia Ateitininkai Sendraugiai Katalikų Centre liepos 29 dieną.

PERTH

NAUJA APYLINKĖS VALDYBA

Liepos 1 d. po pamaldų įvyko ALB Perth apylinkės visuotinis susirinkimas, kurį pradėjo buv. apylinkės p-kas A. Kateiva. Susirinkmui pirmininkauti pakviestas p. J. Petrukėnas, sekretoriumi p. A. Kairaitis. Praėjusio visuotinio susirinkimo protokolą perskaitė p. N. Kairaitienė. Buv. apylinkės valdybos veiklos apskaitą padarė p. A. Kateiva, o kontrolės komisijos aktą paskaitė p. J. Petrukėnas. Apylinkės valdybos bendradarbiavimą su Krašto valdyba nušvietė p. A. Klimaitis. Po pranešimų išrinkta nauja valdyba, kurią pagal balsų daugumą sudaro: p. E. Petrukėnienė, p .O. Liutikienė, p. V. Kazokas, p. J. Sakalas ir p. R. Karabevičius. Kandidatu liko C. Gaidelevičius. Susirinkimui prašant buv. kontrolės komisija sutiko eiti savo pareigas ir sekančiai kadencijai.

Sekmės naujajai valdybai.

A. S.

MELBOURNE

PARĖMĖ VASARIO 16 GIMNAZIJĄ

A. Krausas £1.0.0, Z. Brėdikis £1.0.0, E. Kybartas £1.0.0, J. Vizbaras £1.0.0, V. Žygas £1.0.0, B. Vanagas £0.10.0, G. Šemienė £0.10.0, P. Valonis £0.10.0, J. Meiliūnas £0.10.0, Dr. V. Didžys £0.10.0, A. Jokūbauskas £0.10.0, A. Bikulčius £0.10.0.

Viso £8.10.0.

Remkime Vasario 16 Gimnaziją! Jai aukas priima Melbourne A. Krausas. Aukščiau suminėtos aukos pasiųstos direktoriaus L. Gronio vardu.

Aukas priima A. Krausas, 4 Gradview Ave., Maribyrnong, Vic. Tel. FU 8382.

●

Lietuvių Skautų Sąjungos Brolijos Džiamborės Fondas renka aukas, kurias paskiria reprezentaciniams vienetams atstovaujant Lietuvą ir LSS-gą tarptautiniuose sąskrydžiuose. Šiam fondui Melbourne aukavo: A. Krausas 5 sv., J. Vizbaras 5 sv., A. Vaičaitis 10 šil., Vyt. Krausas 10 šil., V. Vaitkus 5 šil., A. Talačka 5 šil. Būtų gera, kad ir Adelaidėje bei Sydnėjuje, LSS Australijos Rajono Vadijos buveinėse šis svarbus sąjungos reikalas nebūtų užmirštas.

M.L.K. TARYBOS RINKIMAI

Melbourno Lietuvių Klubo Tarybai rinkti balsavimo kortelės balsuotojai prisiunčia NE VĖLIAU Š.M. LIEPOS MĖN. 21 d. panaudodami šiam tikslui prisiųstą užadresuotą voką. Nevėluokime, jau dabar pats laikas tai atlikti. **Mandatų Komisija**

Pranešimai

MELBOURNO SKAUTŲ-ČIŲ BEI TĖVŲ DĖMESIUI

Rajoninė stovykla įvyksta Adelaidės apylinkėje nuo 1963.1.2 iki 1963.1.11 imtinai. Ši stovykla vyksta L.Š.S. 45 m. jubiliejaus ženkle ir bus vadinama Jubiliejine "Vilniaus" stovykla. Stovyklos mokestis asmeniui £6.10.0. Mokestis padengia: 1) stovyklos maistą, 2) stovyklos ženklą, 3) stovyklos vėliavėlę, 4) stovyklautojų ir jų turto transportą nuo Adelaidės geležinkelio stoties iki stovyklavietės ir atgal. Esant stovyklautojų daugiau iš vienos šeimos, daromos rajone įprastos nuolaidos (£1.0.0 asmeniui).

Norintieji važiuoti į stovyklą skautai,-tės turi jau registruotis pas vienetų vadovus įmokant £1 avanso. Kad nesusidarytų iš karto didelė suma, tai stovyklos mokestis gali būti mokamas dalimis (kas sueiga arba prie lietuviškos bažnyčios.

Džiugo Tunto Vadija

PAMALDOS

Liepos 11 d. pamaldos Bankstown lietuviams St. Brendans bažnyčioje 10 val. 42 min. ir 12 val. Camperdown bažnyčioje.

PRANEŠIMAS

Bankstown Dainavos salės naujas administratorius yra Albinas Lelešius. Visais salės reikalais kreiptis į jį: 36 Hoskins Street, Bankstown. Tel. 70-3573.

PAAIŠKINIMAS

Š.m. birželio mėn. 13 d. "Mūsų Pastogė" nr. 23 atspausdino Geelingo meninių vienetų vardu bendrą pranešimą, po kuriuo pasirašė ir Geelongo Liet. Choro Valdybos pirmininkas p. K. Šimkevičius nepadaręs prieš tai Choro Valdybos posėdžio, nepranešęs apie tai nei Choro Vadovui, nei choristams.

Tokiomis aplinkybėmis pasirašytas pareiškimas nėra Geelongo Liet. Choro, kaip meninio vieneto pasisakymas, bet tegali būti laikoma atskirų asmenų nuomone.

Su pagarba,

R.T. Zenkevičius,
Geelongo Lietuvių Choro Vadovas

Dvigubos pagerbtuvės

BANKSTOWN Lietuvių namuose "Dainava" birželio 30 d. ALB Cabramattos Apyl. lietuviai, norėdami pagerbti Sydnėjaus chorą "Daina" ir atšvęsti Sydnėjaus lietuvių kapeliono kunigo Petro Butkaus vardines, surengė uždarą-šeimyninį pobūvį.

Prie gausiai ir skoningai paruoštų, mielų cabramatiškių moterų stalų, susirinko choro dalyviai ir visi aktyvieji Cabramattos tautiečiai. Pobūviui pravesti, buvo pakviestas p. A.J. Skirka.

Vaišių metu, pagerbdami bei sveikindami chorą ir kapelioną kunigą P. Butkų, trumpai kalbėjo: ALB Cabramattos A-kės V-bos pirmininkas p. E. Migevičius, p. J. Petniūnas ir p. A.J. Skirka.

Kun. p. Butkus, atsakydamas į kalbas visiems dėkojo ir ypač šiltais žodžiais kreipėsi į visus choristus, džiaugdamasis jų pasirodymais kaip pamaldose, taip ir įvairiuose parengimuose, linkėdamas ištvermės ir darnaus susiklausymo savo tarpe.

Chorvedys p. Kavaliauskas, atsakydamas choro vardu, savo kalboje pabrėžė, kad chorui vadovaudamas jau daugiau kaip penkerius metus, savo įdedamu darbu bendram tikslui stengiasi bent dalinai lyginti savo tautai tą skolą, kurią jis konservatorinio ir akademinio mokslo pasiruošimu anais nepriklausomybės laikais, gavo tėvynėje. Jo žodžiais ,anais laikais kaip karininkų taip ir įvairių akademikų paruošimas, valstybei nemaža kainavo lėšų, duodamų įvairių stipendijų ir lengvatų pavidalu. Ir kaip dabar yra labai skaudu, kada daugelis tų žmonių, ne tik nenori prisidėti prie bendro darbo, bet dažnai net visai nemato reikalo ateiti į paruošimus.

Choro seniūnas p. Laurinaitis pasidžiaugė choristų punktualiai lankomomis repeticijomis, o tris aktyvuosius choristus, kurie per metus nepraleido nė vienos repeticijos, būtent: p.p. A. Lelešiui, Lašaičiui ir Lelešienei choro kolektyvo vardu įteikė dovanėles. Taip pat dovanas įteikė kunig. P. Butkui ir chorvedžiui p. Kavaliauskui.

Dėkodamas cabramatiškiams už pobūvio suruošimą, choro vardu kalbėjo: seniausia choro dalyvė p. Kapočienė ir p. A. Lelešius.

Vėliau labai jaukioje ir draugiškoje nuotaikoje, grojant plokštelių muzikai, šokant ir dainuojant, buvo linksmai praleista keletas malonių valandų.

A. Suduvietis

NEUŽTENKA TIKTAI LAIKRAŠTĮ SKAITYTI, REIKIA IR UŽ JĮ ATSILYGINTI. AR KARTAIS NESI SKOLINGAS UŽ "MŪSŲ PASTOGĘ?"

ŠIEK TIEK ŠIUPINIO IŠ "ŠIUPINIO"

Seniai lauktas ir planuotas šiupinys jau praeity. Kas jį matė ir dalyvavo, tas tikrai nesigailėjo atsilankęs — su jais tegalima tik gautais maloniais įspūdžiais gyvai pasidalinti. Dar kartą šiupinį aprašant baisu, kad gali sveikatą sugriaužti tiems, kurie šiuo šiupiniu nepasimėgavo.

Reikia atvirai pripažinti, kad liepos 7 d. Dainavos salėje Sydney jaunimo organizacijų suruoštas šiupinys buvo vienas iš geriausių lengvojo žanro parengimų kada nors pravestų Sydnėjuje. Bent iš dalyvių, kurių buvo gausiai susirinkę, nuotaikų matėsi, kad šiupinio virėjai publikos neapvykė: visi gavo po truputį, kas ką mėgsta: ir linksmo, ir rimto, ir saldaus, ir kandaus. Antai, šiupinys pradedamas B. Brazdžionio eilėraščiu "Šiaurės pašvaistė", kurį su kaupu jausmų publikai perdavė Dalė Grosaitė. Kiti alpsta paminėjus smuiką — Vitolis Stašionis smuiku ir Jūratė Stašionytė pianinu išpildė po gabalėlį Čaikovskio ir Tocelli. O kas galėjo nesidžiaugti mikliai pašoktais tautiniais šokiais, kuriuos išpildė Bankstown apyl. Kult. T-bos "Švyturio" ansamblio tautinių šokių grupė, vadovaujama Marinos Osinaitės - Cox ir V. Šuto. Literatūrą mėgstančius pasotino Vytenis Šliogeris, paskaitydamas ištrauką iš šių metų pradžioje žuvusio auto nelaimėje autoriaus Antano Škėmos knygos "Balta drobulė". Negalima nutylėti ir "linksmųjų brolių (E. Lašaitis, V. Lašaitis, B. Šarkauskas, V. Stašiūnaitis, akomp. A. Plukas), kurie saikingu ir kultūringu jumoru sydnejiškius dailiai pašukavo ir nuotaikingai apdainavo. Visiems gerai pažįstamos ir mėgiamos "Rožytės", vad. A. Pluko įnešė gerą porciją romantikos ir sentimentų po kurių sekė džiudininkų (M. Mauragis ir V. Stašionis) mirtinos grumtynės. Po triukšmingų imtynių publikos nervų nuraminimui scenoje išsirikiuoja "mėlynosios mergelės" (tai naujas A. Pluko išmislas) — paslaptingieji "Bijūnėliai". Tai pirmas jų pasirodymas viešumoje ir galima sakyti visai vietoje. Kaip naujovę norėtųsi pristatyti: Bijūnėlių dvigubą Trio sudaro Danguolė Ridikaitė, Irena Gintalaitė, Vida Griškaitytė Eda Kymantaitė. Galėjo A. Plukas bent barzdą nusiskusti Bijūnėlių akivaizdoje — juk ne skautų stovykla.

Gero skonio publikai buvo pastatyta pilname sąstate ir opera — "Vaidilutės gundymas" (Dr. V. Donielos tekstas ir muzika). Opera publiką perkelia į romantiškuosius lietuvių tautos laikus kur vaidilutė (Daiva Labutytė) su kriviu (R. Daukus) kūrena šventam ažuolyne Perkūno ugnelę. Vaidilutė pašventusi gyvenimą dievų tarnybai nors sunkiai vis tik pasiduoda jauno riterio (H. Šlyteris) vilionėms. Riterio žirgu buvo pasivertęs K. Protas. Buvo opera, turi būti ir drama. Angliškoje kultūroje be Šekspyro nė žingsnio. Ir šitai buvo pramatyta. Žinomas (ne vien tik tarp lietuvių) šio dramaturgo interpretatorius H. Bakaitis suvaidino Antonijų prie nužudytojo Cezario) romėnų minia (vulgus) pabuvome mes patys, bet lavono nesimatė). Grakščiam šokyje (išpildė E. Kymantaitė) matėme Karaliaus vergę (kiti klausė kodėl ne karalienės?).

Kad žiūrovai ir ypač kritikai turėtų akivaizdų palyginimą, ponia Osinaitė - Cox dar kartą suvarė į sceną savo "oželius".

Štai, ir šiupinys. Gal ir ilgokai užtrukęs, bet visai nenusibodęs — priešingai: dalyviai nelabai norėjo kilti iš įšildytų vietų išgirdę vakaro pranešėjo R. Daukaus (reikia pridėti jis ir pranešėjo vaidmeny buvo geras!) padėką ir pasiūlymą toliau patiems linksmintis. Teko nugirsti, kad prie šio šiupinio buvo savo pirštus prikišęs ir S. Skorulis, tačiau vakaro metu jis buvo pasidėjęs savo dirigento lazdelę ir tvirtai sėdėjo žiūrovų tarpe.

Užbaigti tektų pasidžiaugti ir net padėkoti mūsų jaunimui už tokį malonų ir kūrybingą vakarą. Sakyčiau, net ir labiausiai užkietėjęs patriotas negalėtų po šio vakaro įtarti, kad mūsų jaunimas vaikšto slidžiais ir vingiuotais keliais. Dalyvavusiems tai buvo tikra atgaiva. Norėtūsi tikėti, kad panašaus pobūdžio šiupinių mūsų jaunimas parodys dažniau.

Ku-ka

Mielą sesę

vyr. skiltininkę BIRUTĘ ANTANAITYTĘ

ir

brolį

pskt. VIKTORĄ ADOMAVIČIŲ,

sukūrus šeimos židinį, nuoširdžiai sveikina ir geriausios sekmės linki

"Džiugo" Tuntas Melbourne

Mielą sesę

vyr. skiltininkę BIRUTĘ ANTANAITYTĘ

ir

brolį

pskt. VIKTORĄ ADOMAVIČIŲ

sutuoktuvių proga sveikina

Skaučių Skyrius Melbourne

KVIEČIAME VISUS Į
SYDNĖJAUS LIETUVIŲ MOTERŲ
SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJOS RENGIAMĄ

Šeimyninį vakarą

liepos 14 d., šeštadienį, 7 val. vak.

"DAINAVOS" SALĖJE, EAST TERRACE, BANKSTOWN

Bus įvairi programa: tarp kitko mums gerai žinomos "ROŽYTĖS" padainuos naujų dainų, p. Meiliūnaitė pašoks.

Veiks turtinga loterija, bufetas, gros gera kapela.

Įėjimas: suaugusiems 10 šal., moksleiviams 5 šil.

VISI, KAS TIK GALITE, SENI IR JAUNI, TIKRAI JAUKIAI PRALEISITE LAIKĄ TARP SAVŲJŲ, IR TUO PADĖSITE ŠELPTI NELAIMĖN PATEKUSIUS TAUTIEČIUS.

Taigi iki malonaus pasimatymo!

SYDNEY LIET. MOT. SOC. GLOBOS
D-JOS VALDYBA

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Iš Sydney studentų ir šviesiečių bendrai suruošto boheminio vakaro gauta apie £20 pelno, kuris paskirtas žurnalo Lituanus fondui.

★

Šiais metais rugsėjo 8-sios dienos (tautos šventės) minėjimas numatomas Dainavos salėje Bankstowne. Minėjimą sutartinai rengs visos trys Sydney Metropolijos apylinkės.

Pereitą savaitę Inžinierių Draugija nuvertė seną valdžią ir išsirinko sau naują, į kurią įeina A. Adomėnas, J. Grudzinskas ir S. Jarumbauskas. Kuris iš jų paprašytas pabūti inžinierių inžinierium taip ir neteko patirti.

★

Numatomas Bankstown lietuvių "Dainavos" namų narių visuotinis susirinkimas rugsėjo 1 d. Tolima data, ir šiandie sunku pasakyti, ar susirinkę nutars griauti Dainavą (nusižiūrėję į redferniškius), ar ją ant augštesnių pamatų pakelti.

★

Sydney Rožytės ruošia loteriją. Laimikis — transister radijas (34 svarų vertės). Bilietai jau seniai platinami, ir čia daugiausiai darbuojasi p. Aldona Stasiūnaitienė. Loterijos traukimas įvyks Rožyčių vakaro metu liepos 28 d. Redfern Lietuvių Namuose. Loterijos ir vakaro pelnas skiriamas Dainos chorui paremti.

★

Sydney ateitininkai susidomėjo čiuožimu. Jau kelis kartus jie susimetė Hurlstone Park čiuožykloje Puolimų buvo nemažai, bet vis ant minkšto šono.

★

Adelaidės apylinkės moterų sekcija organizuoja siuvimo ir rankdarbių vajų. Esą supirkta ir suaukota daug medžiagų, ir todėl reikalinga pagalba, kaip tą medžiagą sudoroti. Tikimasi, kad gabios talkininkės pasiųs dailių rūbelių dideliems ir mažiems, kurie viešumoje bus parodyti apie rugsėjo mėnesį.

St. Stirbinskas (sydnėjiškių vadinamas "pupa") praėjusią savaitę gavo £6750 kompensacijos už sužeistą koją ir šiuo metu ruošiasi vykti pas brolį į Perthą, kurio nėra matęs virš 14 metų.

★

Šiupinio suvilioti atvyko iš Canberros p.p. Pilkai ir p.p. Andriuškos.

★

Šviesos ir studentų boheminį vakarą dvigubas magistras (magister duplex) inž R. Zakarevičius taikliai pavadino "Šviesa patamsėje". Greičiausiai buvo perdegę saugikliai, nes ant stalų mirksėjo žvakutės (balanų nepastebėta).

★

Adelaidės studentai susirūpinę vedybomis. Paskutiniame savo diskusiniame pobūvyje p.p. Stepanų namuose adelaidiškiai studentai svarstė, mišrių vedybų problemą. Svarstymų rezultatai paaiškės individualioje praktikoje.

Ku-ka

Duktė ir mòtina

Duktė išsirinko jai patinkamą rūbą: naujausios mados, su gilia iškirpte. Švystėdama ji klausia:

— Mama, kaip tau patinka tas rūbas?

— Tu laiminga, vaikeli. Jeigu aš jauna būčiau tokiu rūbu vilkėjusi, tai tu būtumei dešimčia metų senesnė...

Tėvas ir dukrelė

Dukrelė prašo tėvą ledų, bet tėvas atsikalbinėja:

— Negalima, taip karšta, tu susirgsi. Duktė spiriasi, trepsi ir šaukia:

— Bet aš noriu!

— Žiūrėk, Mildute, jei tu būsi tokia užsispyrusi rėksnė, tai, kai užaugsi, tau bus bloga gyventi.

— Bet mūsų mamai nebloga.

NUOSAVUS NAMUS,
įmokėjus mažą depozitą,
GREITAI, TVARKINGAI
IR GRAŽIAI
PASTATO JUMS

REGISTRUOTI STATYBININKAI IR KONTRAKTORIAI

M. LUCAS & CO.

56 YARRARA ROAD, PENNANT HILLS, N.S.W.
Tel. 84 2272
PARUOŠIAME PLANUS IR SPECIFIKACIJAS
IŠRŪPINAME PASKOLAS.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.